

Pla interdepartamental per a la no-discriminació de les persones homosexuals i transsexuals

**Pla interdepartamental per a la no-discriminació
de les persones
homosexuals
i transsexuals**

Pla Interdepartamental per a la No-discriminació de les Persones Homosexuals i Transsexuals (Catalunya)

Pla Interdepartamental per a la No-discriminació de les Persones Homosexuals i Transsexuals

Bibliografia

I. Catalunya. Secretaria de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania

II. Títol

1. Identitat sexual _ Política governamental _ Catalunya 2. Homosexualitat _ Política governamental
_ Catalunya 3. Transsexualitat _ Política governamental _ Catalunya 4. Homosexualitat _ Dret i

legislació _ Catalunya 5. Transsexualitat _ Dret i legislació _ Catalunya

316.35-055.3:353.9(467.1)

Permesa la reproducció, sempre que se n'esmenti la procedència i
no es faci amb finalitats comercials.

© Generalitat de Catalunya

Departament d'Acció Social i Ciutadania

1a edició: abril de 2008

Tiratge: 5000 exemplars

Disseny gràfic: **Xeixa Rosa**

Fotografia de coberta: **Joana Comas**

Impressió: **Ampans**

Dipòsit legal: B-18220-2008

Índex

- 5 Salutació
- 7 Presentacions
- 11 Introducció
- 15 a) Àmbit legislatiu i jurídic
- 17 b) Àmbit laboral
- 19 c) Àmbit de la salut
- 23 d) Àmbit educatiu i formació
- 25 e) Àmbit cultural i del lleure
- 27 f) Àmbit de la comunicació
- 29 g) Àmbit del benestar
- 31 h) Àmbit de la participació i la solidaritat
- 33 Prospecció i estudis
- 35 Coordinació i contactes
- 39 Bibliografia i documentació

Salutació

Aquest Pla interdepartamental per a la no-discriminació de les persones homosexuals i transsexuals situa Catalunya al capdavant dels països compromesos en l'impuls de polítiques i accions de govern per fomentar la visibilitat d'aquests col·lectius i aconseguir la plena normalitat en aquest àmbit. En pocs anys ens hem col·locat al capdavant en el reconeixement dels drets homosexuals i transsexuals. I, ara, la voluntat del Govern de la Generalitat és continuar aquesta feina, tot obrint nous camins i consolidant les iniciatives encetades.

5
5

A partir d'aquest Pla, el Departament d'Acció Social i Ciutadania pretén incidir en tantes expressions de la vida quotidiana com sigui possible, així com generar una igualtat real d'oportunitats per créixer en llibertat de drets. En aquest sentit, el suport i la implicació de les entitats catalanes de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals (LGBT) són imprescindibles per al desplegament de les polítiques i les accions previstes.

No podem oblidar que aquest Pla, que implica deu departaments de la Generalitat de Catalunya, és el resultat d'aspiracions i reivindicacions històriques dels col·lectius de persones LGBT de Catalunya. És per això que ha esdevingut un referent, tant pel seu abast com pels àmbits d'aplicació: legislatiu i jurídic, laboral, de la salut, educatiu i de la formació, cultural i del lleure, de la comunicació, d'acció social i ciutadana, de la participació i la solidaritat.

De fet, una de les propostes més importants que s'ha dut a la pràctica és la creació del Consell Nacional de Lesbianes, Gais, homes i dones Bisexuals i Transsexuals, un òrgan consultiu i d'interlocució permanent entre el Govern de la Generalitat i la societat civil. Una altra iniciativa destacada és l'elaboració i l'aprovació de la futura llei contra l'homofòbia, la lesbofòbia i la transfòbia. A més, es preveu la realització d'estudis i prospectives que ajudaran a orientar millor el futur de les noves accions de govern.

Amb l'elaboració i l'aprovació d'aquest document de referència, la Generalitat de Catalunya no tan sols acompleix un mandat de l'Estatut, sinó que, a més, es compromet a vetllar per la igualtat plena de la ciutadania de Catalunya, independentment de la seva orientació sexual i de gènere.

Carme Capdevila i Palau
Consellera d'Acció Social i Ciutadania

Presentació

La creació del Programa per al col·lectiu gai, lesbà i transsexual i l'aprovació del Pla interdepartamental contra la discriminació de les persones homosexuals i transsexuals han demostrat un encert quan, quatre anys després, ja comencem a veure a Europa experiències en el mateix sentit. En aquell moment, les persones i les institucions que vam apostar per aquest enfocament vam veure la conveniència, la necessitat i la importància de fer un treball transversal que doni resposta a les necessitats també transversals del col·lectiu de lesbianes, gais i persones bisexuals i transsexuals (LGBT).

7
1

Des del Govern de la Generalitat estem generant, més enllà de les nostres fronteres, esperança política. I això no és fruit de la casualitat, sinó del treball constant i de l'encert de les propostes com ara aquest Pla i el Programa del qual depèn; l'aprovació de la modificació de la Llei d'adopció, que obre aquesta possibilitat a les parelles de lesbianes i gais; la creació del Consell Nacional LGBT, que permet un treball estret amb el teixit ciutadà, o la incorporació de la Generalitat a l'Associació Internacional de Lesbianes i Gais (ILGA), aspectes que ens situen de ple en el centre de les polítiques antidiscriminatòries, per la igualtat legal i pel reconeixement de les diferències pel que fa a l'orientació sexual. Fins ara n'hem posat les bases i hem creat les eines, mentre el procés de consolidació i creixement del Pla no s'ha aturat i continuará durant els pròxims anys.

Com a secretària de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania voldria afegir dues qüestions sobre les quals hem volgut tenir una atenció especial: la inclusió de les múltiples realitats familiars en les polítiques familiars i la promoció i la potenciació de la visió lesbiana a l'entorn de les polítiques LGBT. Parlem de realitats familiars, perquè el dia a dia ens ensenya una munió de situacions a les quals les administracions públiques hem de donar resposta tal com ens encomana l'Estatut de Catalunya, realitats que també inclouen les relacions de lesbianes i gais en un nucli amb voluntat familiar. Al cap i a la fi, des de les administracions hem de posar les eines i els recursos que ajudin les ciutadanes i ciutadans a fer realitat els seus projectes de vida, les seves apostes afectives i familiars.

Permeteu-me ampliar més encara un darrer punt. Les dones som el 52% de la població i dins el col·lectiu LGBT de ben segur que som un dels grups menys visibilitzats per raons múltiples i diverses. Aquesta realitat ha d'anar-se capgirant lentament per l'actuació del teixit ciutadà. Les actuacions del Govern tenen la voluntat clara d'acabar amb les discriminacions i, en aquest cas, amb la doble que patim les dones lesbianes.

Carme Porta Abad

Secretària de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania

Presentació

El Pla interdepartamental contra la discriminació de persones homosexuals i transsexuals és una aposta decidida del Govern de la Generalitat de Catalunya per fomentar el compliment i el respecte dels drets fonamentals en el nostre ordenament jurídic i la nostra societat del col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals (LGBT). Després d'un període de modificacions legislatives importants, el repte que tenim les administracions públiques és fer que la voluntat que va motivar aquests canvis arribi a tots els racons de l'ordenament jurídic, però també arreu del país, des de les escoles als llocs de treball, des dels hospitals a les llars de gent gran, des de la formació al lleure, etc. L'objectiu és clar: la no-discriminació de cap persona per raó de la seva orientació sexual.

L'Estatut de Catalunya, en els articles 15.2 i 40.7 i 40.8, deixa clar el compromís que les administracions públiques han de prendre per aconseguir una societat justa, sense discriminacions, on els diferents models de família siguin reconeguts en igualtat de condicions i on la fòbia LGBT sigui previnguda. Els dos darrers plans de govern —2004-2007 i 2007-2010— preveuen el desplegament del Pla interdepartamental, així com altres mesures pensades per assolir un alt grau de reconeixement al col·lectiu LGBT i de protecció de l'homosexualitat i la transsexualitat.

És important assenyalar el marc normatiu on s'han desenvolupat aquestes noves normes, que ens situa indubtablement en la primera línia del grup de països de la Unió Europea en la recerca del respecte als drets humans i en el reconeixement al col·lectiu LGBT. Així, les recomanacions i les directives europees aprovades els darrers quinze anys han estat un esperó per als diferents governs i administracions de la Unió per a la consecució d'unes quotes més altes de llibertat i benestar.

I justament amb la voluntat d'aconseguir més llibertat i benestar, els pròxims anys hem de veure com el Consell Nacional LGBT pren forma per assegurar la representativitat del col·lectiu. Hem de veure com el Pla es desenvolupa en els vuit àmbits temàtics que conté amb l'elaboració de lleis i normatives protectores, afavorint la seguretat en el lloc de treball sense discriminació per causa d'orientació sexual, respondent sectorialment a les necessitats sanitàries, amb una educació en la igualtat i el respecte a la diferència, amb el foment de l'activitat cultural i del lleure LGBT, fomentant un tractament correcte en la comunicació, afavorint polítiques de benestar no discriminatòries i incrementant el treball en l'àmbit de la participació i la solidaritat amb la vista posada en el fet que totes i tots ens puguem desenvolupar lliurement i sense estar pendents de la nostra orientació en cap àmbit de la vida quotidiana.

Xavier Verdaguer i Ribes

Responsable del Programa per al col·lectiu gai, lesbiana i transsexual

Introducció

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix a l'article 15.2 que

“totes les persones tenen dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació, i tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal”.

D'altra banda, l'article 40.7 diu que

“els poders públics han de promoure la igualtat de les diferents unions estables de parella, tenint en compte llurs característiques, amb independència de l'orientació sexual de llurs membres. La llei ha de regular aquestes unions i altres formes de convivència i llurs efectes”.

Així mateix, l'article 40.8 estableix que

“els poders públics han de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o l'orientació sexual, i també han de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones”.

Els darrers anys han estat rics en avenços per a la igualtat de drets de lesbianes, gais i homes i dones bisexuals i transsexuals (LGBT) des de la creació del Programa per al col·lectiu gai, lesbiana i transsexual el 2005 i l'elaboració i l'aprovació del Pla interdepartamental per a la no-discriminació de les persones homosexuals i transsexuals el 2006. Lleis com la de modificació del Codi de família i del Codi de successions en matèria d'adopció i tutela, aprovada el 2005 pel Parlament de Catalunya, o les lleis estatals de modificació del Codi civil en matèria de matrimoni o la modificació registral de canvi de sexe arrodoneixen una època de canvis importants en aquesta matèria.

El Govern de la Generalitat de Catalunya ha liderat des del primer moment aquests canvis i el temps ens permet veure aquell encert quan ara altres països europeus segueixen el camí d'aquells primers passos. La visió interdepartamental de la qüestió LGBT es va imposant i els bons resultats aconseguits en els treballs fets amb aquest mètode integrador i precís afavoreixen la seva extensió.

El Pla que els presentem recull els mandats de l'Estatut i del Pla de govern i esdevé la concreció del compromís del Govern de Catalunya amb el col·lectiu gai,

lesbià i transsexual. L'objectiu final del Govern és aconseguir no tan sols la fi de qualsevol mena de discriminació jurídica de les persones homosexuals i transsexuales, sinó que aquesta igualtat legal es tradueixi també en la fi de la discriminació social que històricament han sofert els gais, les lesbianes i els homes i les dones transsexuales de Catalunya. Amb aquest Pla, el Govern treballarà per aconseguir la plena normalitat i visibilitat social del fet homosexual i transsexual, en qualsevol àmbit i espai, en qualsevol poble o ciutat de Catalunya.

Per tal d'aconseguir-ho es proposen al llarg d'aquest text un conjunt d'accions de govern en diferents àmbits que tractin l'homosexualitat i la transsexualitat de manera global i incideixin en totes les expressions de la vida quotidiana, en concret, des de l'àmbit legislatiu i jurídic, des de l'àmbit laboral, des de l'àmbit de la salut, des de l'àmbit educatiu i de formació, des de l'àmbit cultural i del lleure, des de l'àmbit de la comunicació, des de l'àmbit del benestar i des de l'àmbit de la participació i la solidaritat.

Les diferents realitats familiars troben en la nova situació jurídica un emparament que els era necessari com a persones i que els era un dret com a ciutadans i ciutadans. La protecció i el ple desenvolupament d'aquestes relacions familiars, que caminaven fins fa poc sense l'emparament jurídic, mereixen tot un esforç per part del Govern actual. Cal posar fi, en definitiva, a les injustícies i al menyspreu jurídic a què s'han vist sotmesos al llarg de segles gais, lesbianes, transsexuales, les seves famílies d'origen i les noves famílies creades a partir de la seva voluntat de convivència.

La situació que afronten les dones lesbianes és doblement difícil, en haver d'encarar una invisibilització permanent per raó d'orientació sexual i una discriminació freqüent en tant que dones en tots els àmbits de la vida. El Pla interdepartamental vol afavorir la creació d'eines i estratègies que superin aquesta situació amb un bon treball coordinat amb les àrees de govern que treballen des de la perspectiva de la dona.

Malauradament, els entorns de treball al nostre país són encara lluny de ser els espais de convivència que desitjaríem, on totes les persones puguin viure de manera natural la seva orientació sexual. Així, tal i com el Parlament de Catalunya va reconèixer en la Resolució 446/VII, sobre la igualtat laboral i professional de les minories sexuals a Catalunya,

“les ocasions en què es manifesta la discriminació i l'homofòbia són encara massa habituals: en els processos de selecció per accedir a llocs de treball (tant en les entrevistes personals com en molts tests i proves) són comunes les preguntes directes o indirectes sobre la vida privada dels candidats; en les relacions en el lloc de treball no són estranys els comentaris homòfobs o l'ús de llenguatge ofensiu per a les persones gais, lesbianes i transsexuales; en els processos de presa de decisions sobre aspectes com els ascensos, els premis i les condicions de treball encara pesa molt que el treballador o la treballadora tingui o no un estil de vida convencional i tradicional, com si això hagués d'influir en la seva professionalitat o productivitat”.

Aquest Pla treballa per eliminar aquestes situacions de discriminació dels espais i els llocs de treball catalans.

Cal també incidir en un tracte idoni per a les víctimes d'agressions homòfobes de qualsevol mena, així com assegurar especialment un tracte respectuós en les pràctiques mèdiques amb relació a l'homosexualitat i la transsexualitat. De manera especial, cal continuar sent especialment sensibles davant la sida i el VIH, amb l'assistència òptima a les persones seropositives homosexuals i transsexuales i amb l'increment de campanyes per a la prevenció de les malalties de transmissió sexual.

Així mateix, creiem que les mesures proposades en l'àmbit educatiu són importants per assegurar la normalitat i la visibilitat del fet homosexual des d'una doble perspectiva. En primer lloc, per assegurar el desenvolupament normal de la personalitat d'adolescents i joves homosexuals, en un espai on tradicionalment s'han donat casos d'assetjament moral i agressions físiques a causa de l'orientació sexual de l'alumnat. En un segon vessant, la incorporació del fet homosexual i transsexual en els currículums i les assignatures dels centres educatius de Catalunya (de qualsevol tipus: públics, concertats i privats) permetrà un exercici fonamental de pedagogia social i afavorirà notablement el respecte dels drets humans de gais, lesbianes i transsexuals per part de les generacions futures.

Són també importants les mesures destinades a vetllar pel benestar de gais i lesbianes i assegurar-lo, en especial quan siguin persones dependents per alguna deficiència física o psíquica o per edat avançada. Mereixen especial atenció els homes i les dones transsexuals, víctimes en la majoria de casos d'una discriminació social històrica.

Caldrà incrementar i impulsar la presència d'esdeveniments culturals de temàtica homosexual i transsexual en el conjunt d'activitats culturals a Catalunya, així com assegurar la presència normal i adequada del fet homosexual i transsexual en el conjunt de mitjans de comunicació i expressions culturals i artístiques que es donin al territori.

Finalment, caldrà determinar els mecanismes per a retre homenatge i reconeixement als gais, les lesbianes i els homes i dones transsexuals víctimes del franquisme dins el procés de recuperació de la memòria històrica a causa de la seva orientació sexual, com encara podem trobar, malauradament, avui dia, a molts països d'arreu del món. En aquest sentit, Catalunya treballarà per convertir-se en un model internacional de respecte a la diversitat sexual i de gèneres de la seva societat, impulsant aquelles iniciatives que permetin millorar els drets humans de gais, lesbianes i homes i dones transsexuals.

Al Departament d'Acció Social i Ciutadania li pertoca coordinar i portar endavant el Pla interdepartamental. El 28 de juny de 2005 es va aprovar la creació del Programa per al col·lectiu gai, lesbiana i transsexual, així com les seves funcions i competències. Aquest document, que tot seguit es desenvolupa, donarà les primeres línies d'accions de govern. Ha de permetre també desplegar més adequadament les línies reflectides. En aquest procés, serà imprescindible l'aproximació i el coneixement directe de cadascun dels àmbits de govern implicats, amb la finalitat de trobar les vies més idònies en el desplegament del Pla, tenint en compte també que la vigència d'aquest Pla no és anual, sinó que és d'un període clarament superior.

Per al desplegament adequat del Pla es fan necessaris els mecanismes participatius i de relació continuada amb el conjunt d'entitats que treballen en la defensa dels drets i les llibertats de gais, lesbianes i transsexuals de Catalunya, com ara un òrgan consultiu i participatiu eventual que es reuneixi regularment i on es representi el conjunt d'entitats LGBT catalanes. Les associacions de gais, lesbianes i transsexuals han estat les veritables impulsors dels canvis socials i jurídics que ha experimentat el nostre país en relació amb l'homosexualitat i la transsexualitat. La seva participació resulta imprescindible per al desplegament adequat d'aquest Pla, i és per aquest motiu que el 28 de juny de 2007 s'ha creat el Consell Nacional LGBT per estimular i facilitar l'intercanvi entre l'Administració de la Generalitat i el món associatiu.

D'aquesta manera, el Govern aprova un text normatiu pioner a la Unió Europea pel seu abast i àmbit d'aplicació, amb la voluntat ferma de foragitar l'exclusió històrica de gais, lesbianes i transsexuals. Així, el conjunt de ciutadans i ciutadanes de Catalunya podrà gaudir d'una societat més cohesionada i respectuosa amb la

seva diversitat afectiva, sentimental, sexual i de gèneres, un reflex innegable de la capacitat de Catalunya per assumir la pluralitat dels seus ciutadans i ciutadanes.

Els presentem, doncs, un Pla que a la fi de la legislatura actual s'ha d'avaluar per veure'n l'abast i l'impacte en l'acció de govern i fer-nos llavors les preguntes i les respostes adients. En aquell moment haurem de veure els encerts i els desencerts de l'eina que tenim entre les mans, reforçar-ne uns aspectes i reformular-ne d'altres.

a) Àmbit legislatiu i jurídic

1. Propostes en l'àmbit jurídic, normatiu, de justícia i d'interior

15

- a) Fer efectiva la Resolució 243/VI del Parlament de Catalunya sobre atenció, informació i assessorament a gais i lesbianes.

Acció de govern 1.a.1: *El Govern ha de vetllar pel compliment de la Resolució 243/VI del Parlament de Catalunya.*

- b) Impulsar mesures a comissaries i centres penitenciaris que vetllin per l'adequada estada de gais, lesbianes i transsexuals que estiguin privats de llibertat.

Acció de govern 1.b.1: *El Departament de Justícia i el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació han d'establir programes, normatives i mesures per a l'acolliment i l'estada de gais, lesbianes i transsexuals en comissaries i presons.*

- c) Incidir en els cossos de seguretat per tal d'incloure en la seva formació el fet homosexual i transsexual quan escaigui. Estendre el coneixement de l'homofòbia en tots els cossos de seguretat de Catalunya.

Acció de govern 1.c.1: *El Departament de Justícia i el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació han de preveure, normativament i dins els seus cursos de formació, coneixements sobre l'homosexualitat d'homes i dones i sobre la transsexualitat, a més d'abordar també l'homofòbia des de totes les perspectives socials i de salut.*

- d) Elaborar un protocol per a les persones víctimes d'agressions homòfobes. Vetllar per incloure les agressions entre parelles de relacions homosexuals i transsexuals dins la Llei de violència de gènere.

Acció de govern 1.d.1: *El Departament de Justícia, el Departament de Salut i el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació han de confecionar una guia protocol que reculli les particularitats de les agressions homòfobes i el tracte adequat que mereixen les seves víctimes.*

- e) Impulsar campanyes genèriques sobre la diversitat de models familiars i de la política inclusiva en el conjunt de normatives i drets.

Acció de govern 1.e.1: *El Departament de Justícia i el Departament d'Acció Social i Ciutadania han de fer campanyes de pedagogia social on es mostri la diversitat de models familiars i la seva inclusió dins el conjunt de drets i deures.*

Acció de govern 1.e.2: *El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i el Departament de Justícia han de fer campanyes de formació als membres i el personal de les policies locals i els Mossos d'Esquadra sobre la diversitat afectivosexual i de gènere i sobre l'homofòbia i la transfòbia.*

Acció de govern 1.e.3: *El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, el Departament de Justícia, el Departament d'Economia i Finances i el Departament de Treball han de vetllar especialment per la no-discriminació per raó d'orientació sexual en els centres de lleure i els locals d'oci, i així ho han de fer constar en el material divulgatiu i les informacions que es publicuin sobre el dret d'admissió.*

b) Àmbit laboral

2. Propostes en l'àmbit laboral

17

- a) Proposar un nou acord marc de les relacions laborals on l'homosexualitat i la transsexualitat hi restin recollides.

Acció de govern 2.a.1: *El Departament de Treball ha d'impulsar una resolució relativa a les relacions laborals que esmenti clarament la no-discriminació a l'homosexualitat i la transsexualitat i que faci referència a la Directiva 2000/78/CE.*

- b) Establir i garantir mecanismes de coneixement de la normativa no discriminatòria. Incidir de manera especial en el conjunt de sectors empresarials i laborals.

Acció de govern 2.b.1: *El Departament de Treball ha d'impulsar sessions informatives i divulgatives als representants dels diversos sectors empresarials.*

Acció de govern 2.b.2: *El Departament de Treball ha d'impulsar sessions informatives als responsables de la inspecció laboral.*

- c) Afavorir la inclusió i la promoció dels drets laborals de lesbianes, gais i transsexuals pel conjunt de forces sindicals.

Acció de govern 2.c.1: *Instar el conjunt de forces sindicals que impulsin mesures inclusives en els convenis col·lectius de tots els sectors laborals.*

Acció de govern 2.c.2: *Instar el conjunt de forces sindicals que facin arribar als centres de treball la normativa específica de no-discriminació.*

- d) Promoure campanyes específiques sobre la no-discriminació als llocs de treball i a l'ocupació.

Acció de govern 2.d.1: *El Departament de Treball ha d'impulsar campanyes divulgatives de la Directiva 2000/78/CE, de no-discriminació de les minories sexuals a la feina, entre tots els sectors i els àmbits implicats en les relacions laborals.*

Acció de govern 2.d.2: Suggerir al conjunt de sindicats dels diversos sectors que impulsin campanyes divulgatives sobre la no-discriminació de la Directiva 2000/78/CE a tots els treballadors i treballadores.

Acció de govern 2.d.3: El Departament de Treball ha d'impulsar la publicació d'una guia-opuscle sobre les bones pràctiques empresarials i de relacions laborals que inclogui recomanacions i pràctiques per a la no-discriminació de les minories sexuals a la feina.

Acció de govern 2.d.4: Suggerir al conjunt de sindicats dels diversos sectors que impulsin la publicació d'una guia-opuscle sobre relacions laborals que reculli els principis de no-discriminació de la Directiva 2000/78/CE i la faci arribar als treballadors i treballadores.

- e) Promoure la formació permanent i el coneixement sobre temes de no-discriminació per orientació sexual i sobre gènere. Promoure el coneixement dels termes i l'aplicació de la Directiva 2000/78/CE.

Acció de govern 2.e.1: El Departament de Treball ha d'incloure en els seus plans i programes de formació el coneixement de la diversitat afectivosexual i de gènere, així com el coneixement de la Directiva 2000/78/CE.

- f) Promoure i incentivar la igualtat de contractació per a les persones transsexuals respectant la seva formació i les seves professions.

Acció de govern 2.f.1: Impulsar una enquesta i un estudi posterior sobre la relació entre ocupació i gèneres, amb la participació de sindicats, l'Institut Català de les Dones i el Departament de Treball, dins el marc d'un estudi global sobre la transsexualitat.

c) Àmbit de la salut

3. Propostes en l'àmbit de la salut

19

- a) Establir i regular les pràctiques mèdiques i terapèutiques amb relació a l'homosexualitat i la transsexualitat de manera rigorosa i segons els indicadors de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), evitant en qualsevol cas pràctiques lesives o teràpies aversives que pretenguin modificar l'orientació sexual.

Acció de govern 3.a.1: *Incidir en els col·legis professionals per tal d'establir una resolució orientadora i aclaridora per a totes les pràctiques mèdiques amb relació a l'homosexualitat i la transsexualitat.*

- b) Impulsar instruments per afavorir i permetre la reorientació de tasques dins els mateixos centres de treball a les persones que reben tractaments pel VIH —virus d'immunodeficiència humana— sempre que aquests tractaments impliquin absències freqüents i importants.

Acció de govern 3.b.1: *El Departament de Treball ha d'estudiar el procediment més viable per fer possible aquesta mesura de reorientació dins el centre de treball.*

- c) Establir una unitat sanitària de referència per a l'atenció a la transsexualitat. Aquesta unitat hauria d'esdevenir un òrgan consultiu per a determinades especialitats de la medicina, com ara la ginecologia, la urologia, l'endocrinologia, la psiquiatria i la psicologia. A més, aquesta unitat hauria de garantir el mateix rol consultor per a la resta de professionals de la salut, com ara el personal d'infermeria, d'assistència i de treball social.

Acció de govern 3.c.1: *El Departament de Salut ha d'establir una unitat específica per a la consulta, l'atenció i el tractament de les pràctiques i les teràpies relacionades amb la transsexualitat.*

- d) Garantir la disponibilitat de la informació sobre l'homosexualitat i la transsexualitat que recull l'OMS a totes les persones que treballen en l'àmbit de la salut.

Acció de govern 3.d.1: *El Departament de Salut ha d'impulsar una campanya de difusió entre tots els treballadors i treballadores de la salut de centres públics,*

concertats i privats que faci especial atenció al que recull l'OMS sobre l'homosexualitat i la transsexualitat, els drets sexuals i la salut, etc.

- e) Implementar els plans d'estudi de les futures generacions de professionals de la salut. Augmentar les referències al fet gai, lèsbic i transsexual en el conjunt d'aprenentatges, quan escaigui, des de la seva dimensió social, d'estils de vida i de salut.

Acció de govern 3.e.1: *El Departament d'Innovació, Universitats i Empresa ha de fer una proposta d'incorporació als plans d'estudi de les diverses facultats de medicina, infermeria, assistència social i treball social que reculli l'homosexualitat i la transsexualitat en les seves diverses dimensions, així com en el tractament de l'homofòbia i la transfòbia.*

- f) Promoure i incrementar campanyes de prevenció i d'assistència sobre el VIH.

20

Acció de govern 3.f.1: *El Departament de Salut ha d'augmentar les campanyes genèriques sobre la prevenció del VIH, que recolliran la diversitat de relacions sexuals. També ha de fer campanyes específiques de prevenció entre el jovent i les dones de Catalunya, amb la participació de la Secretaria de Joventut i l'Institut Català de les Dones. Així mateix, el Departament de Salut ha d'impulsar campanyes específiques de prevenció entre les persones sordes i cegues gais i lesbianes de Catalunya, amb la participació del Departament d'Acció Social i Ciutadania.*

Acció de govern 3.f.2: *El Departament d'Acció Social i Ciutadania ha de vetllar perquè els programes d'atenció domiciliària tinguin en compte la doble marginalització de la qual, sovint, són objecte les persones grans gais, lesbianes i transsexuals en situació de dependència i portadores del VIH i/o malalties de sida —síndrome d'immunodeficiència adquirida.*

- g) Promoure la utilització de preservatius i de barreres de protecció contra el VIH.

Acció de govern 3.g.1: *El Departament de Salut ha de dissenyar i posar en marxa campanyes per a l'ús del preservatiu i d'altres barreres de protecció en les relacions sexuals, amb la participació del Departament d'Innovació, Universitats i empresa i de la Secretaria de Joventut. Així mateix, ha d'elaborar campanyes específiques per al col·lectiu gai, lesbiana o transsexual quan escaigui, amb la col·laboració del Programa per al col·lectiu gai, lesbiana i transsexual.*

Acció de govern 3.g.2: *El Departament de Salut ha de sol·licitar als col·legis de farmacèutics la recomanació perquè sempre es puguin dispensar preservatius a qui ho sol·liciti en totes les farmàcies de Catalunya.*

Acció de govern 3.g.3: *El Departament de Salut ha de garantir la presència d'entitats GLT —de gais, lesbianes i transsexuals— en els grups de treball específics de prevenció del VIH que tenen com a finalitat intercanviar experiències i proposar i implementar noves actuacions en els diferents àmbits.*

Acció de govern 3.g.4: *El Departament de Salut ha d'estudiar la viabilitat d'incrementar els suports al conjunt d'entitats que fan tasques d'atenció, d'informació i de prevenció.*

Acció de govern 3.g.5: *El Departament de Salut i el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació han de treballar per suggerir als propietaris de locals de lleure i oci nocturn la idoneïtat de la prevenció del VIH i de les MTS —malalties de transmissió sexual— entre els seus treballadors/res i clients/es.*

h) Promoure la recerca de nous fàrmacs i l'establiment de genèrics.

Acció de govern 3.h.1: *Impulsar la recerca i la investigació de nous fàrmacs i teràpies per combatre la infecció del VIH i la sida.*

i) Incorporar el fet lèsbic i transsexual en les mesures preventives i la ginecologia.

Acció de govern 3.i.1: *Impulsar campanyes entre els i les professionals de la ginecologia per tal que incorporin el fet lèsbic i transsexual en els seus protocols professionals.*

Acció de govern 3.i.2: *Impulsar la incorporació del fet lèsbic i transsexual en les campanyes de prevenció del càncer de pit.*

d) Àmbit educatiu i de formació

4. Propostes en l'àmbit educatiu i formatiu

23

- a) Fer el seguiment de l'aplicació de la Resolució 1079/VI, de febrer de 2003, del Parlament de Catalunya, sobre el respecte a la diversitat d'orientacions sexuals.

Acció de govern 4.a.1: *El Govern ha d'informar periòdicament el Parlament del compliment de la Resolució 1079/VI, de febrer de 2003, sobre el respecte a la diversitat d'orientacions sexuals.*

- b) Impulsar instruments per incloure el fet homosexual i transsexual en les dimensions de les ciències socials, quan escaiguï, en els currículums de tots els estudis i els nivells educatius de tots els centres docents de Catalunya, públics, concertats i privats.

Acció de govern 4.b.1: *El Departament d'Educació ha d'in incorporar el fet homosexual i transsexual en el si dels currículums i els itineraris de formació de tot l'alumnat de Catalunya en aquelles matèries on escaiguï.*

- c) Incorporar el fet homosexual i transsexual a la formació continuada de tot el professorat i el personal docent. Tanmateix, cal potenciar la formació en els EAP —equips d'assistència i orientació psicopedagògica—, els CRP —centres de recursos pedagògics— i els CAP —centres d'assistència al professorat.

Acció de govern 4.c.1: *El Departament d'Innovació, Universitats i Empresa i el Col·legi de Llicenciats han d'in corporar l'homosexualitat i la transsexualitat en els seus cursos de reciclatge i formació permanent.*

Acció de govern 4.c.2: *El Departament d'Innovació, Universitats i Empresa ha d'impulsar un pla de formació i de seminaris que inclogui el fet homosexual i transsexual allà on escaiguï.*

Acció de govern 4.c.3: *El Departament d'Educació ha d'impulsar un pla de seminaris adreçats a totes les AMPA —associacions de mares i pares d'alumnes— que incorpori el fet homosexual i transsexual allà on escaiguï.*

- d) Garantir un conjunt de bibliografia, llibres de text i recursos de tota mena que recullin el fet homosexual i transsexual de manera adequada i rigorosa.

Acció de govern 4.d.1: *El Departament d'Educació ha de proveir les biblioteques dels centres escolars de primària i secundària d'un fons documental sobre homosexualitat i transsexualitat.*

Acció de govern 4.d.2: *El Departament d'Educació ha de proveir els centres de primària i de secundària d'un seguit de recursos didàctics i mitjans audiovisuals bàsics referents a l'homosexualitat i la transsexualitat.*

- e) Garantir la cohesió interna dins els centres educatius i impedir l'aïllament al qual poden estar sotmesos tant l'alumnat com el professorat homosexual i transsexual.

Acció de govern 4.e.1: *El Departament d'Educació ha de garantir el màxim suport i orientació al professorat i a l'alumnat homosexual i transsexual dins els centres educatius, amb l'assessorament, els instruments i els protocols adients que permetin la visibilitat i la plena normalitat de l'orientació sexual de cadascú dins l'àmbit educatiu.*

- f) Promoure els referents positius i la visibilitat del fet homosexual i transsexual en l'àmbit educatiu.

Acció de govern 4.f.1: *El Departament d'Educació ha d'impulsar activitats centrades en l'homosexualitat i la transsexualitat als centres educatius de Catalunya quan es consideri adient.*

Acció de govern 4.f.2: *El Departament d'Educació ha de fer un estudi sobre la situació de l'homofòbia a les aules, el nivell d'aïllament en el qual es poden trobar l'alumnat i el professorat i els riscs d'exclusió en els quals puguin incórrer.*

e) Àmbit cultural i del lleure

5. Propostes en l'àmbit cultural

25

- a) Instituir un espai públic de documentació i de consulta sobre el fet gai, lèsbic i transsexual.

Acció de govern 5.a.1: *El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha d'establir un centre de referència amb documentació i consulta del fet homosexual, lèsbic i transsexual.*

- b) Incorporar el fet homosexual i transsexual al conjunt de programacions culturals que es duen a terme als espais culturals de la xarxa pública i concertada. Aquesta inclusió ha d'afavorir referents positius de l'homosexualitat i de la transsexualitat.

Acció de govern 5.b.1: *El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha d'impulsar i protegir les produccions culturals que incloguin temàtica gai, lesbiana o transsexual.*

Acció de govern 5.b.2: *El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha de donar suport a certàmens culturals especialitzats en temàtica GLT, amb l'objectiu de consolidar un teixit productiu cultural i professional especialitzat en temàtica GLT a Catalunya.*

- c) Impulsar un seguit de produccions documentals que col·laborin a la recuperació de la memòria històrica que representen gais, lesbianes i transsexuals.

Acció de govern 5.c.1: *El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i el Memorial Democràtic (Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació) han d'impulsar i afavorir projectes relacionats amb la recuperació de la memòria històrica de persones homosexuals i transsexuals, que s'inclouran en el contracte-programa amb la CCRTV —Corporació Catalana de Ràdio i Televisió.*

- d) Impulsar, promocionar i fomentar la producció cultural d'espectacles infantils i juvenils que incorporin el fet homosexual i transsexual i ofereixin als infants i els adolescents registres positius sobre la diversitat afectiva i sentimental.

Acció de govern 5.d.1: *El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Departament d'Acció Social i Ciutadania i la Secretaria de Joventut han d'impulsar i afavorir la producció d'espectacles i convocatòries infantils i juvenils, contes, teatre, titelles, jocs, tallers, etc. que tractin la diversitat afectiva i sentimental.*

- e) Garantir que a la xarxa pública de biblioteques de Catalunya es pugui trobar un conjunt de publicacions de temàtica homosexual i transsexual.

Acció de govern 5.e.1: *El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha d'incorporar en els criteris de selecció de publicacions periòdiques que fa arribar a la xarxa de biblioteques el conjunt de publicacions i revistes de pensament i divulgació amb contingut gai, lèsbic i transsexual.*

- f) Impulsar i garantir la coordinació i l'actuació conjunta de les institucions i les entitats privades de lleure. El Programa per al col·lectiu GLT, la Secretaria de Joventut i la Secretaria General de l'Esport han de vetllar pel respecte adequat a les diversitats afectives i sentimentals en les propostes del lleure i de l'esport.

Acció de govern 5.f.1: *La Secretaria de Joventut, la Secretaria General de l'Esport i el Programa han d'impulsar unes vies de comunicació i coordinació entre aquelles entitats gais, lesbianes i transsexuals que treballin en les àrees esmentades i les entitats de monitors i monitores, els representants institucionals i les persones responsables de programacions i de convocatòries ciutadanes de lleure infantil i juvenil.*

- g) Promoure la incorporació de referents positius i donar visibilitat a les diverses propostes de lleure, festes majors, cultura popular i esdeveniments esportius.

Acció de govern 5.g.1: *El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Departament d'Acció Social i Ciutadania, la Secretaria de Joventut i la Secretaria General de l'Esport han d'incorporar el fet de la diversitat afectiva i sentimental en les seves campanyes de difusió d'esdeveniments.*

Acció de govern 5.g.2: *La Secretaria General de l'Esport, el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i la Secretaria de Joventut han de promocionar les activitats adreçades a gais, lesbianes i transsexuals entre el conjunt d'activitats esportives.*

Acció de govern 5.g.3: *La Secretaria de Joventut ha de promocionar i afavorir les iniciatives d'esplais i centres de lleure infantil i juvenil que incorporin la diversitat sentimental i afectiva.*

f) Àmbit de la comunicació

6. Propostes en l'àmbit de la comunicació

27

- a) Impulsar una comissió de seguiment conjunta CAC —Consell de l'Audiovisual de Catalunya— i el Programa GLT, les funcions bàsiques de la qual seran fer el seguiment del codi deontològic i vetllar pel respecte a les diverses expressions afectives, sentimentals, de gènere i sexuals en el conjunt de mitjans de comunicació.

Acció de govern 6.a.1: *Sol·licitar al CAC la creació de la comissió conjunta esmentada amb el Programa per tal de vetllar pels objectius de respecte i de presència adequada als mitjans de comunicació. La comissió ha d'actuar també com a observatori de l'Oficina de Defensa de l'Audiència.*

- b) Garantir la presència del fet gai, lèsbic i transsexual als mitjans de comunicació. La finalitat és poder reflectir una dimensió positiva i fer-ne un fet presencial habitual.

Acció de govern 6.b.1: *Cal incloure dins el contracte-programa amb la CCRTV el fet homosexual i transsexual en els criteris de programació. Aquests criteris també han d'afavorir un seguit de referents positius i identificables.*

- c) Garantir un recull sistemàtic d'informacions i programes que puguin fer un tractament homofòbic per lliurar-lo a l'Oficina de Defensa de l'Audiència.

Acció de govern 6.c.1: *Sol·licitar al CAC que juntament amb el Programa GLT pugui elaborar un anuari de totes les informacions amb tractament homofòbic que s'esdevinguin. L'anuari esmentat s'ha de lliurar a l'Oficina de Defensa de l'Audiència i al Síndic de Greuges.*

- d) Impulsar un espai de documentació per al conjunt de professionals de la informació.

Acció de govern 6.d.1: *Proposar al CAC i al Col·legi de Periodistes la creació d'un espai de documentació específica sobre homosexualitat i transsexualitat per a professionals de la informació i de la comunicació.*

- e) Establir una relació òptima entre els professionals de la informació i les entitats de gais, lesbianes i transsexuals.

Acció de govern 6.e.1: *Proposar al CAC la convocatòria d'una trobada anual amb el conjunt de representants de mitjans de comunicació i els representants del moviment gai, lesbià i transsexual que faciliti el diàleg i el coneixement del fet homosexual i transsexual entre els professionals de la informació.*

g) Àmbit del benestar

7. Propostes en l'àmbit del benestar

29

- a) Augmentar i intensificar les polítiques d'inclusió i de reconeixement a la diversitat d'expressions afectives, sentimentals, de gènere i sexuals, garantint en tots els casos que no es dóna cap mena d'exclusió ni de marginació per cap tipus de circumstància personal i amb especial inclusió de les persones homosexuals i transsexuals amb dèficits motrius, sensorials, auditius, psíquics, de mobilitat o bé amb mancances d'autonomia personal.

Acció de govern 7.a.1: *El Departament d'Acció Social i Ciutadania ha de vetllar especialment perquè en la planificació dels recursos, en la determinació de les condicions d'accés per gaudir-ne i en la prestació dels serveis es garanteixin els mateixos drets i deures per a tota la ciutadania independentment de l'orientació sexual. Així mateix, el Departament d'Acció Social i Ciutadania ha de vetllar perquè els programes de suport a les famílies i la infància potenciïn la diversitat familiar.*

- b) Impulsar un augment del suport dispensat a les entitats de gais, lesbianes i transsexuals. Obrir línies de subvencions per a aquells serveis i aquelles activitats que en facilitin especialment la integració i la cohesió social.

Acció de govern 7.b.1: *El Departament d'Acció Social i Ciutadania ha de vetllar per continuar garantint que les bases de subvencions i convenis dels diversos serveis i àmbits que depenen del Departament es basin en polítiques inclusives dirigides a la garantia de drets, on s'afavoreixi la gent gran, l'atenció a la dependència i a la discapacitat, als infants i joves i a les seves famílies, i els serveis i projectes al conjunt del territori.*

Acció de govern 7.b.2: *L'Institut Català de les Dones ha d'incloure referències explícites sobre la dona lesbiana i les dones transsexuals en les bases de subvencions i convenis dels diversos serveis i àmbits que depenen directament de l'Institut.*

Acció de govern 7.b.3: *L'Institut Català de les Dones i el Departament d'Acció Social i Ciutadania han de continuar vetllant perquè, en les bases de subvencions i convenis dels diversos serveis i àmbits, es garanteixin els mateixos drets i deures per a tota la ciutadania, independentment de la seva orientació sexual.*

- c) Impulsar un suport específic per a aquells i aquelles joves i adolescents que han estat expulsats de les seves llars o bé n'hagin marxat voluntàriament per causa de situacions de maltractament i de pressió psicològica.

Acció de govern 7.c.1: *La Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència ha de fer una proposta d'actuacions per tal d'afrontar la situació de desemparament en què es puguin trobar adolescents i joves gais, lesbianes i transsexuals en col·laboració amb entitats i professionals de referència en l'àmbit de la joventut i l'adolescència homosexual i transsexual.*

- d) Impulsar activitats i campanyes de pedagogia social dirigides al conjunt de la ciutadania que promoguin la visibilitat de gais, lesbianes i homes i dones transsexuals.

Acció de govern 7.d.1: *El Departament d'Acció Social i Ciutadania i el Programa GLT han d'impulsar campanyes de marcada pedagogia social que afavoreixin la cohesió social i promoguin la visibilitat del fet homosexual i transsexual.*

- e) Impulsar la inclusió explícita de la diversitat afectiva, sentimental, sexual i de gènere entre el conjunt d'entitats i d'associacions.

Acció de govern 7.e.1: *El Departament d'Acció Social i Ciutadania i el Departament de la Presidència han d'impulsar una campanya divulgativa al conjunt d'associacions i d'entitats de tot tipus centrada en el respecte i la visibilitat de la diversitat sexual i de gènere.*

- f) Impulsar la visibilitat de gais, lesbianes i transsexuals als espais públics. Impulsar el nom de places, carrers, espais culturals, etc. amb noms de persones i fets de referència per al col·lectiu homosexual i transsexual.

Acció de govern 7.f.1: *El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, el Departament d'Acció Social i Ciutadania i el Programa GLT han de treballar en el disseny d'un projecte de visibilitat pública ciutadana.*

- g) Impulsar el contacte permanent amb el conjunt d'entitats que representin els models familiars formats per persones del mateix sexe.

Acció de govern 7.g.1: *El Departament d'Acció Social i Ciutadania i el Programa GLT han de cercar un mecanisme de comunicació adient i continu amb les entitats GLT per tal d'aproximar les accions i les polítiques de benestar i familiars a llurs necessitats.*

h) Àmbit de la participació i de la solidaritat

8. Propostes en l'àmbit de la participació

31

- a) Impulsar el reconeixement de gais, lesbianes i transsexuals perseguits i castigats durant el franquisme.

Acció de govern 8.a.1: *El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha de promoure estudis i publicacions relatius a la recuperació de la memòria històrica de les persecucions i la repressió exercida a gais, lesbianes i homes i dones transsexuals durant el franquisme. El Museu d'Història de Catalunya ha de crear un espai permanent que reculli la repressió de l'homosexualitat al llarg de la història i de manera especial en l'etapa franquista i dins el Memorial democràtic.*

- b) Garantir la presència institucional en actes, esdeveniments i trobades que organitzi el conjunt d'entitats del col·lectiu.

Acció de govern 8.b.1: *El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i el Programa GLT han de garantir la presència institucional que considerin adient en els actes i els esdeveniments organitzats pel conjunt d'organitzacions de Catalunya.*

- c) Promoure i impulsar Catalunya com a país obert i d'acolliment pel que fa als esdeveniments internacionals sobre homosexualitat i transsexualitat i de manera especial a les convocatòries de la ILGA —Associació Internacional de Gais i Lesbianes.

Acció de govern 8.c.1: *El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, la Secretaria d'Afers Exteriors i el Programa GLT han d'impulsar una comunicació regular amb altres organitzacions i institucions de govern internacionals que treballin en l'àmbit homosexual i transsexual per tal de suggerir Catalunya com a país d'acolliment d'esdeveniments internacionals impulsats per la ILGA i altres organitzacions GLT.*

- d) Establir relacions amb les entitats que treballen el fet migratori que afavoreixin el respecte a la diversitat sexual i de gènere entre els nouvinguts.

Acció de govern 8.d.1: *La Secretaria per la Immigració ha d'introduir la diversitat sexual com una àrea més de treball i impulsar juntament amb el Programa*

GLT espais de trobada i de debat entre les entitats de gais, lesbianes i transsexuals i aquelles que treballin el fet migratori.

- e) Treballar des de Catalunya per tal que cada dia hi hagi més respecte pels drets humans de gais, lesbianes i transsexuals en aquells països on l'homosexualitat i la transsexualitat encara són il·legals o estan perseguides socialment.

Acció de govern 8.e.1: *L'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament ha d'incloure la lluita pels drets de les persones gais, lesbianes i transsexuals dins els seus eixos de treball, impulsant projectes de cooperació que defensin els drets humans de gais, lesbianes i transsexuals.*

Acció de govern 8.e.2: *L'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i el Programa GLT han de crear espais de trobada i de debat entre el teixit associatiu gai, lesbà i transsexual i les ONG per tal d'aconseguir un treball més intens en la defensa dels drets de les persones GLT dins els projectes de cooperació.*

- f) Impulsar les activitats dels grups, les organitzacions i els esdeveniments GLT més enllà de la ciutat de Barcelona, de manera que es permeti una diversificació territorial del fet homosexual i transsexual.

Acció de govern 8.f.1: *Les diverses delegacions territorials del Govern, en coordinació amb el Programa GLT, han d'impulsar el desplegament d'activitats i esdeveniments al conjunt del territori català.*

- g) Impulsar el diàleg amb els representants de les diverses creences i religions que conviuen a Catalunya.

Acció de govern 8.g.1: *La Direcció General d'Afers Religiosos i el Programa GLT han d'impulsar una comunicació estable amb el conjunt de representants de les creences religioses que conviuen a Catalunya que expliqui els principis i les disposicions previstes en aquest Pla.*

- h) Impulsar el diàleg amb els diversos agents socials que treballen en l'àmbit de gais, lesbianes i transsexuals. Possibilitar un espai de comunicació sobre les iniciatives i les inquietuds d'intel·lectuals, d'escriptors/ores, d'empresaris/àries, d'artistes i de creadors/ores.

Acció de govern 8.h.1: *El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i el Programa GLT han d'impulsar una comunicació estable amb el conjunt d'agents socials que incideixen en l'àmbit de gais, lesbianes i transsexuals.*

Prospecció i estudis

Cal recordar que a Catalunya fa força anys que no es porta a terme cap estudi relacionat amb l'homosexualitat. Tanmateix, no s'ha fet mai cap estudi sobre la transsexualitat. Hi ha estudis que seran bàsics per al desenvolupament del Pla i d'altres ajudaran a orientar millor el futur de noves accions de govern.

- 1. Risc d'infants, joves i adolescents.** Cal donar continuïtat a la recerca interuniversitària que inicià el seu treball desenvolupant aspectes de la Resolució 1709/VI del Parlament de Catalunya.
- 2. Situació de doble discriminació dona-lesbiana.** Cal tenir coneixement de l'impacte vivencial i sociològic que implica aquest fet de la doble discriminació i, en ocasions, de menyspreu. La poca visibilitat de les lesbianes durant molts anys implica la necessitat d'una aproximació i un coneixement. A partir d'aquest coneixement es podrà incidir millor en les intervencions proposades.
- 3. L'homofòbia social i l'homofòbia interioritzada.** Aquest estudi hauria de permetre tenir eines valuoses d'intervenció social sobre la salut del conjunt de població i sobre gais i lesbianes.
- 4. Benestar, salut, dependència i gent gran homosexual i transsexual.** Caldria tenir dades de les necessitats de la gent gran i amb dependència. Tanmateix, cal tenir més dades sobre les xarxes assistencials, el grau d'inclusió, els coneixements i els criteris que apliquen els professionals.
- 5. Transsexualitat.** Caldria aplegar dades des de les vessants mèdica, social, del benestar i laboral especialment.
- 6. Mitjans de comunicació.** Premsa, comunicació i publicitat. Ens cal analitzar molt bé l'impacte dels mitjans de comunicació en la formació de l'opinió i la possible aparició d'estereotips perjudicials.
- 7. Ocupació i àmbit laboral.** Cal tenir dades de les dificultats d'accés al món laboral, les possibles discriminacions, l'assetjament psicològic i l'entorn laboral. Cal saber també el coneixement i el seguiment que tenen l'empresariat i els sindicats respecte de la Directiva europea 2000/78/CE, de no-discriminació a les minories sexuals a la feina.

Coordinació i contactes

A fi de desenvolupar de manera òptima les disposicions previstes en aquest Pla, caldrà establir especialment la coordinació i el contacte en els àmbits següents:

- 1. Programa per al col·lectiu de gais, lesbianes i transsexuals.** El Programa és la unitat executiva de què depèn aquest Pla interdepartamental i és el que ha de coordinar i vetllar pel seu desplegament dins el Govern de la Generalitat. Així mateix, el Programa és el que ha de donar resposta a les noves situacions que afectin el col·lectiu de lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals més enllà d'allò previst en el Pla.
- 2. Departament d'Acció Social i Ciutadania (DASC).** La dimensió interdepartamental que té, així com bona part de les actuacions contingudes en el Pla referides a l'àmbit 7 del benestar, fan de la coordinació amb el DASC un element molt important per al bon desenvolupament de les polítiques LGBT del Govern de la Generalitat. Aspectes com ara l'atenció a la infància, a la gent gran o a la immigració són temes que afecten la realitat de lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals, i el disseny d'aquestes polítiques es duu a terme en aquest Departament.
- 3. Secretaria de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania.** Des de la Secretaria es coordinen les polítiques i les actuacions en matèria de gent gran i famílies. En la planificació del Pla es preveu una part important d'actuacions coordinades. D'altra banda, de la Secretaria depèn el Programa per al col·lectiu gai, lesbià i transsexual i és la que organitza i coordina el treball que es fa amb la resta del DASC i del Govern. Les previsions de treball, lesvaluacions del Pla i el dia a dia seran coordinats entre els dos organismes a fi de donar la millor representació, orientació i sentit de conjunt a tot el que es faci des del Programa i des del Pla interdepartamental contra la discriminació de persones homosexuals i transsexuals.
- 4. Institut Català de les Dones.** Es manté una relació permanent amb l'ICD per tal de dur a terme una acció conjunta sobre la perspectiva de gènere necessària en les polítiques LGBT i fer possibles les accions de govern que estableix el Pla, de manera coordinada amb el Pla interdepartamental d'acció i desenvolupament de les polítiques de dones a Catalunya, i facilitar un major impuls davant la doble discriminació que pateixen les dones.
- 5. Delegacions territorials.** El contacte permanent amb el conjunt del territori que faciliti la informació i el desplegament del Pla en qualsevol punt de Catalunya

i que afavoreixi el reequilibri territorial és un tema que tendeix a desenvolupar-se en la gran ciutat i a no considerar-se tant en els petits nuclis de població. Des de les delegacions territorials del DASC i el Programa per al col·lectiu gai, lesbiana i transsexual es coordina i impulsa aquest aspecte fonamental.

6. **Secretaria de Joventut.** L'especial vulnerabilitat que té la gent jove fa de la col·laboració amb aquesta Secretaria un element que cal fomentar i estimular en l'aplicació del Pla interdepartamental. Àmbits com ara la formació en el lleure o les xarxes informals són ubicacions on es poden detectar bona part de les conductes homòfobes, lesbòfobes o transfòbiques.
7. **Departament de la Presidència.** La implicació del Departament és important per la dimensió que tenen en el Govern de la Generalitat les polítiques transversals i interdepartamentals. Aspectes com ara la difusió o l'atenció a la ciutadania són elements de gran importància en les polítiques socials.
8. **Departament de la Vicepresidència.** Catalunya, per mitjà d'aquest Pla, esdevé pionera en les polítiques LGBT i és per això que és necessària la feina de coordinació i foment del treball en l'àmbit internacional i de la cooperació. Qüestions com el tractament al col·lectiu LGBT des del punt de vista religiós o l'absència total de referents esportius, són reptes que també es plantegen en aquest departament.
9. **Departament de Governació.** El Govern dissenya polítiques per al país de les quals ha de ser exemple i referent. És per això que la funció pública esdevé un mirall on la societat es mira i cal assumir diligentment el missatge que volem donar des d'aquest Pla. El món del voluntariat i de l'acció cívica, d'altra banda, són part del teixit social que ha actuat més dinàmicament a favor dels drets LGBT.
10. **Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.** Hi ha tres àmbits indestrables de l'acció de govern transversal que ens plantegem. La formació i l'actuació correcta dels cossos de seguretat, les relacions amb altres institucions o la participació del teixit ciutadà són eixos fonamentals que conté el Pla interdepartamental.
11. **Departament de Justícia.** L'àmbit 1, legislatiu i jurídic, enceta aquest primer Pla i fa veure la importància que té en aquest moment històric l'adequació jurídica a la realitat social. Possiblement és un dels àmbits on més hem avançat, però cal continuar-hi treballant per passar del reconeixement a la protecció del col·lectiu LGBT en tant que ciutadanes i ciutadans del país.
12. **Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació.** La cultura i els mitjans de comunicació són les vies informals a través de les quals es forma la majoria de la població. És per això que cal afavorir el màxim respecte i fomentar les accions que es puguin plantejar en aquest eix.
13. **Departament d'Educació.** El Pla interdepartamental pretén ser una eina que serveixi per abordar el reconeixement de la diferència com un valor positiu en el sistema educatiu. Les dones, la població LGBT, la immigració... totes i tots som diferents, però això és bo i enriquidor. A través d'aquest Pla volem oferir a la comunitat educativa, a la qual tant demanem, instruments que l'ajudin a treballar aquesta diversitat amb què ens trobem.

14. Departament de Salut. El col·lectiu LGBT ha demostrat la capacitat reactiva i organitzativa que té davant situacions adverses, com va ser el cas del VIH-sida a l'inici de la pandèmia. Les persones transsexuals, de la seva banda, han esdevingut capdavanteres i són les que més han fet visible tot el col·lectiu. És per això que la inclusió de la perspectiva LGBT en les polítiques de salut afavoreix, com ja anem veient, una millor salut pública.

15. Departament de Treball. La Unió Europea, per mitjà de la Directiva 2000/78/CE, del Consell, relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte en el lloc de treball i l'ocupació, fixa un marc legal per treballar en l'àmbit laboral. La importància del treball i la independència que ens atorga ho expliquen. La recentment creada Direcció General per a la Igualtat d'Oportunitats serà sense cap mena de dubte una via important per treballar aquest marc del qual ens hem dotat.

16. Departament d'Innovació, Universitats i Empresa. En aquest Departament s'uneixen tres aspectes abordats pel Pla i pel Programa: les universitats, el turisme i el comerç. La universitat té el doble vessant de formació de futurs formadors i investigadors i d'espai on es desenvolupa la recerca actual de la qual tan necessitat està el col·lectiu LGBT català. El comerç i el turisme, com a sectors estratègics de desenvolupament econòmic del país i com a realitat que brota en el col·lectiu LGBT, també han de ser tinguts en compte.

Bibliografia i documentació

Bibliografia

- ARNALTE, A.: *Redada de violetas: La represión de los homosexuales durante el franquismo*. Madrid, La Esfera de los libros, 2003.
- BORRILLO, D.: *Homofobia*. Barcelona, Edicions Bellaterra, 2001.
- CADORET-ABELES, A.: *Padres como los demás*. Barcelona, Gedisa, 2003.
- ERIBON, D.: *Reflexiones sobre la cuestión gay*. Barcelona, Anagrama, 2001 (colección Argumentos).
- FUENTES, P.; SÁNCHEZ, J. M.: “Franquismo y homosexualidad”. Madrid, *Revista Triángulo*, 2001.
- FLUVIÀ i ESCORÇA, A. de: “Aspectos jurídico-legales de la homosexualidad”. *Temas monográficos de sexología*, núm. 4. Institut Lambda.
- FLUVIÀ i ESCORÇA, A. de: *El moviment gai a la clandestinitat del franquisme (1970-1975)*. Barcelona, Laertes, 2003.
- GARCIA, A.; LÓPEZ, A.: *Imagen social de la homosexualidad en España*. Asociación Pro Derechos Humanos de España, 1985.
- GENERELO LANASPA, J.: *Cómo superar la homofobia: Manual de supervivencia en un medio hostil*. Cyan, Proyectos y producciones editoriales.
- GUASCH i ANDREU, O.: *La crisis de la heterosexualidad*. Barcelona, Laertes, 2000.
- GUASCH i ANDREU, O.: *Sociologia de la sexualitat: una aproximació a la diversitat sexual*. Barcelona, Pòrtic, 2002.
- MIRA, A.: *De Sodoma a Chueca: una historia cultural de la homosexualidad en España en el siglo XX*. Madrid, Egales, 2004.
- MIRABET MULLOL, A., [et al.]: *Homosexualitat a l'inici del segle XXI*. Barcelona, Claret, 2000.
- MIRABET MULLOL, A.: *Homosexualitat avui: acceptada o encara condemnada?* Barcelona, Edhsa/Institut Lambda, Anagrama, 1984.
- OLMEDA, F.: *El látigo y la pluma. Homosexuales en la España de Franco*. Madrid, Oyeron, 2004.

PETIT, J.: *25 años más. Una perspectiva sobre el pasado, el presente y el futuro del movimiento de gays, lesbianas, bisexuales y transexuales*. Barcelona, Icaria, 2003.

SEEL, P.; BITOUX J. Le.: *Pierre Seel: Deportado homosexual*. Barcelona, Edicions Bellaterra, 2001.

TOFINO, I. (coord.), [et al.]: *Gent com tu?: Adolescència i diversitat sexual*. Barcelona, Oxige Viena (Viena Ediciones), 2004.

VIÑUALES, O.: *Lesbofobia*. Barcelona, Edicions Bellaterra, 2002.

Documentació

Documentació de les diferents associacions

Documents de la Coordinadora Gai-Lesbiana (CGB): www.cogailes.org

40

Documents del Casal Lamed: www.lambdaweb.org

Documents del Col·lectiu Gai de Barcelona (CGB): www.colectugai.org

Documents del Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC): www.makmakmak.com/FAGC

Documents de l'Associació Universitària Sin Vergüenza: www.sinver.org

Documents del Col·lectiu de Transsexuals de Catalunya: www.transsexualitat.org

Documents del Grup de Transsexuals Masculins de Barcelona (GTMB):

www.geocities.com/mahftm

Documents de l'associació Gais i Lesbianes de l'Hospitalet (gl'H): www.geocities.com/glhospi

Documents de l'Associació de Famílies Lesbianes i Gais: www.familieslg.org

Documents de l'Associació de Mares i Pares de gais i lesbianes (AMPGIL):

www.ampgil.org/cat/intro.htm

Documents de l'Associació Cristiana de Gais i Lesbianes (ACGIL): www.cogailes.org/acgil

Documents del Grup de Joves per a l'Alliberament Lèsbic i Gai (JALG): http://magno.uab.es/vrestudiants/assoc/as_jalg.htm

Documents del Grup de Lesbianes Feministes: www.lesbifem.org

Documents de l'Associació de Transsexuals de Catalunya (ATC):

<http://es.geocities.com/atclibertad>

Documents de Les Panteres Grogues: www.panteresgrogues.org

Documents del Col·lectiu Dona més Dona: www.donamesdona.terrassa.net

Documents de Barcelona: www.bearcelona.org

Documents de L'Associació de Gais i Lesbianes de Badalona (AGIL):

es.geocities.com/agil_badalona

Documents d'H2O, Col·lectiu Gai, Lesbià, Bisexual i Transsexual (GLBT) del Camp de

Tarragona: www.h2oweb.org

Documents del Col·lectiu Espai Acció Gai-Lesbià de Lleida i Entorn (EAGLE):

www.astrea.es/ong/eagle

Documents de la Generalitat de Catalunya

Pla del Govern de la Generalitat de Catalunya. 2004-2007. Departament de la Presidència.

Pla d'acció i desenvolupament de les polítiques de dones a Catalunya. 2004-2007. Institut Català de les Dones. En el Pla d'acció hi ha el Programa per a l'abordatge integral de les violències contra les dones 2005.

Pla director departamental de l'Administració Oberta de Catalunya. Departament de Cultura, 2004.

Pla director de l'educació especial de Catalunya. Departament d'Educació, 1981.

Pla director de justícia juvenil. Departament de Justícia, 2004.

Documentació de diferents fundacions, organitzacions, etc.

Documents d'Amnistia Internacional

El derecho a la propia identidad. La acción a favor de los derechos humanos de gays y lesbianas.
Crímenes de odio. Conspiración de silencio, Tortura y malos tratos basados en la identidad sexual.
Resonaron las voces de los jamás escuchados. Informe de 2004.

Documents de la Fundació Jaume Bofill

Sortir de l'armari. Un estudi sobre la joventut lesbiana a Catalunya, 1998.

Documents de l'Institut Lambda

Aproximació sociològica a l'homosexualitat. Temes monogràfics de sexologia, núm. 8,
Barcelona, 1986.

Documents de l'Observatori GLT contra l'homofòbia
FAGC. *Memòria antidiscriminatòria*, 2003-2004.

41

Documents de la Fundación Triángulo

Unidad didáctica sobre homosexualidad. Dossier educativo, 1998.

Documents de la Fundación para la Identidad de Género

Notas a la Ley de Identidad de Género.
Memoria de carencias y prioridades.
Protocolo de redefinición de género. Notas preliminares.

Documents de l'associació ILGA (Internacional Lesbian and Gay Association)

Informe de 2004.
La orientación sexual y la Unión Europea tras el Tratado de Amsterdam. Guía, 1999. Publicada per ILGA-Europa, Brussel·les, 1999.

Resolució 243/VI del Parlament de Catalunya, de defensa de la no-discriminació per motiu d'opció sexual

Tram. 250-00509/06

Adopció: Comissió de Política Social

Sessió núm. 12, 11.10.2000, DSPC-C 82

COMISSIONAT DE POLÍTICA SOCIAL

La Comissió de Política Social, en sessió tinguda el dia 11 d'octubre de 2000, ha estudiat el text de la Proposició no de llei de defensa de la no-discriminació per motiu d'opció sexual, presentada per tots els grups parlamentaris (tram. 250-00509/06).

Finalment, d'acord amb l'article 135 del Reglament, ha adoptat la següent

RESOLUCIÓ

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Incorporar de manera efectiva entre els seus objectius i línies d'actuació qual-sevol aspecte relacionat amb la defensa de la no-discriminació per motiu d'opció sexual, d'acord amb les exigències del Tractat d'Amsterdam.

b) Posar en funcionament mecanismes d'informació, atenció i assessorament de gais i lesbianes i dels seus familiars en col·laboració amb les entitats municipalistes i els principals ajuntaments catalans, en el termini d'un any.

c) Propiciar el treball conjunt de col·laboració entre les organitzacions socials i els col·lectius sense ànim de lucre que treballen en la defensa dels drets dels gais i lesbianes i totes les administracions per tal de promoure els valors de respecte i igualtat.

d) Vetllar perquè en els materials didàctics no es faci cap tipus de discriminació per raó de l'orientació sexual.

e) Elaborar i difondre campanyes específiques de sensibilització en el respecte a la normalitat de l'opció homosexual i en la defensa dels drets dels qui l'han presa.

Palau del Parlament, 11 d'octubre de 2000

El secretari
Josep Lluís Fernàndez i Burgui

La presidenta de la Comissió
Pilar Malla i Escofet

**Directiva 2000/78/CE del Consejo
de 27 de noviembre de 2000 relativa al establecimiento de un marco general
para la igualdad de trato en el empleo y la ocupación**

L 303/16 EN
Diario Oficial de las Comunidades Europeas
2.12.200

**EL CONSEJO DE LA UNIÓN
EUROPEA,**

Visto el Tratado constitutivo de la Comunidad Europea, y en particular, su artículo 13,

Vista la propuesta de la Comisión (1),

Visto el dictamen del Parlamento Europeo (2),

Visto el dictamen del Comité Económico y Social (3),

Visto el dictamen del Comité de las Regiones (4),

Considerando lo siguiente:

(1) De conformidad con el artículo 6 del Tratado de la Unión Europea, la Unión Europea se basa en los principios de libertad, democracia, respeto de los derechos humanos y de las libertades fundamentales y el Estado de Derecho, principios que son comunes a todos los Estados miembros y respeta los derechos fundamentales tal y como se garantizan en el Convenio Europeo para la Protección de los Derechos Humanos y de las Libertades Fundamentales y tal como resultan de las tradiciones constitucionales comunes a los Estados miembros, como principios generales del Derecho comunitario.

(2) El principio de igualdad de trato entre mujeres y hombres está firmemente establecido en un amplio conjunto de normas comunitarias, en especial en la Directiva 76/207/CEE del Consejo, de 9 de febrero de 1976, relativa a la aplicación del principio de igualdad de trato entre hombres y mujeres en lo que se refiere al empleo, a la formación y a la promoción profesionales, y a las condiciones de trabajo (5).

(3) En la aplicación del principio de igualdad de trato, la Comunidad, en virtud del apartado 2 del artículo 3 del Tratado CE, debe proponerse la eliminación de las desigualdades y el fomento de la igualdad entre hombres y mujeres, en particular considerando que, a menudo, las mujeres son víctimas de discriminaciones múltiples.

(4) El derecho de toda persona a la igualdad ante la ley y a estar protegida contra la discriminación constituye un derecho universal reconocido en la Declaración Universal de Derechos Humanos, la Convención de las Naciones Unidas sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer, los Pactos de las Naciones Unidas de Derechos Civiles y Políticos y sobre Derechos Económicos, Sociales y Culturales, así como en el Convenio Europeo para la Protección de los Derechos

(1) DO C 177 E de 27.6.2000, p. 42.

(2) Dictamen emitido el 12.10.2000 (no publicado aún en el Diario Oficial).

(3) DO C 204 de 18.7.2000, p. 82.

(4) DO C 226 de 8.8.2000, p. 1.

(5) DO L 39 de 14.2.1976, p. 40.

- Humanos y de las Libertades Fundamentales, de los que son partes todos los Estados miembros. El Convenio no 111 de la Organización Internacional del Trabajo prohíbe la discriminación en el ámbito del empleo y la ocupación.
- (5) Es importante respetar estos derechos y estas libertades fundamentales. La presente Directiva se entenderá sin perjuicio de la libertad de asociación, incluido el derecho de fundar, con otros, sindicatos y a afiliarse a estos para defender sus intereses.
- (6) La Carta comunitaria de los derechos sociales fundamentales de los trabajadores reconoce la importancia de combatir toda forma de discriminación y, especialmente, la necesidad de adoptar medidas adecuadas para la integración social y económica de las personas mayores y de las personas con discapacidad.
- (7) El Tratado CE incluye entre sus objetivos el fomento de la coordinación de las políticas de empleo de los Estados miembros. A tal efecto, se ha incorporado al Tratado CE un nuevo título sobre empleo como medio para desarrollar una estrategia europea coordinada para el empleo, con el fin de potenciar una mano de obra cualificada, formada y adaptable.
- (8) Las Directrices para el empleo del año 2000, aprobadas por el Consejo Europeo de Helsinki los días 10 y 11 de diciembre de 1999, subrayan la necesidad de promover un mercado de trabajo favorable a la integración social, mediante la formulación de una serie coherente de políticas dirigidas a combatir la discriminación respecto de grupos como las personas con discapacidad. Subrayan asimismo la necesidad de prestar especial atención al apoyo concedido a los trabajadores de más edad, a fin de prolongar su participación en la población activa.
- (9) El empleo y la ocupación son elementos esenciales para garantizar la igualdad de oportunidades para todos y contribuyen decisivamente a la participación plena de los ciudadanos en la vida económica, cultural y social, así como a su desarrollo personal.
- (10) El Consejo adoptó, el 29 de junio de 2000, la Directiva 2000/43/CE (6) relativa a la aplicación del principio de igualdad de trato de las personas independientemente de su origen racial o étnico, que garantiza ya una protección contra dichas discriminaciones en el ámbito del empleo y la ocupación.
- (11) La discriminación por motivos de religión o convicciones, discapacidad, edad u orientación sexual puede poner en peligro la consecución de los objetivos del Tratado CE, en particular el logro de un alto nivel de empleo y de protección social, la elevación del nivel y de la calidad de vida, la cohesión económica y social, la solidaridad y la libre circulación de personas.
- (12) A tal fin, se deberá prohibir en toda la Comunidad cualquier discriminación directa o indirecta por motivos de religión o convicciones, discapacidad, edad u orientación sexual en los ámbitos a que se refiere la presente Directiva. Esta prohibición de discriminación se aplicará asimismo a los nacionales de terceros países, pero no se refiere a las diferencias de trato basadas en la nacionalidad y se entiende sin perjuicio de las disposiciones que regulan la entrada y la residencia de los nacionales de terceros países y su acceso al empleo y la ocupación.

- (13) Las disposiciones de la presente Directiva no se aplicarán a los regímenes de seguridad social y de protección social cuyas ventajas no están equiparadas a una retribución en el sentido conferido a este término para la aplicación del artículo 141 del Tratado CE ni a los pagos de cualquier naturaleza efectuados por el Estado cuyo objetivo es el acceso al empleo o el mantenimiento de los trabajadores en el empleo.
- (14) La presente Directiva se entiende sin perjuicio de las disposiciones nacionales que establecen la edad de jubilación.
- (15) La apreciación de los hechos de los que pueda resultar la presunción de haberse producido una discriminación directa o indirecta corresponde a los órganos judiciales u otros órganos competentes nacionales, con arreglo a las legislaciones o prácticas nacionales. Estas normas podrán disponer que la discriminación indirecta se establezca por cualquier medio, incluso a partir de pruebas estadísticas.
- (16) La adopción de medidas de adaptación a las necesidades de las personas con discapacidad en el lugar de trabajo desempeña un papel importante a la hora de combatir la discriminación por motivos de discapacidad.
- (17) La presente Directiva no obliga a contratar, ascender, mantener en un puesto de trabajo o facilitar formación a una persona que no sea competente o no esté capacitada o disponible para desempeñar las tareas fundamentales del puesto de que se trate o para seguir una formación dada, sin perjuicio de la obligación de realizar los ajustes razonables para las personas con discapacidad.
- (18) Concretamente, la presente Directiva no puede tener el efecto de obligar a las fuerzas armadas, como tampoco a los servicios de policía, penitenciarios, o de socorro, a contratar o mantener en su puesto de trabajo a personas que no tengan las capacidades necesarias para desempeñar cuantas funciones puedan tener que ejercer en relación con el objetivo legítimo de mantener el carácter operativo de dichos servicios.
- (19) Además, para que los Estados miembros puedan seguir manteniendo la capacidad de sus fuerzas armadas, podrán optar por no aplicar las disposiciones de la presente Directiva relativas a la discapacidad y a la edad a todas o parte de sus fuerzas armadas. Los Estados miembros que ejerzan esta opción deberán determinar el ámbito de aplicación de esta excepción.
- (20) Es preciso establecer medidas adecuadas, es decir, medidas eficaces y prácticas para acondicionar el lugar de trabajo en función de la discapacidad, por ejemplo adaptando las instalaciones, equipamientos, pautas de trabajo, asignación de funciones o provisión de medios de formación o encuadre.
- (21) Para determinar si las medidas en cuestión dan lugar a una carga desproporcionada, deberían tenerse en cuenta, particularmente, los costes financieros y de otro tipo que éstas impliquen, el tamaño, los recursos financieros y el volumen de negocios total de la organización o empresa y la disponibilidad de fondos públicos o de otro tipo de ayuda.
- (22) Lo dispuesto en la presente Directiva se entiende sin perjuicio de la legislación nacional sobre el estado civil y de las prestaciones que dependen del estado civil.

(7) DO L 225 de 12.8.1986, p. 43.

(8) DO C 186 de 2.7.1999, p. 3.

(23) En muy contadas circunstancias, una diferencia de trato puede estar justificada cuando una característica vinculada a la religión o convicciones, a una discapacidad, a la edad o a la orientación sexual constituya un requisito profesional esencial y determinante, cuando el objetivo sea legítimo y el requisito, proporcionado. Dichas circunstancias deberán figurar en la información que facilitarán los Estados miembros a la Comisión.

(24) La Unión Europea, en su Declaración no 11 sobre el estatuto de las iglesias y las organizaciones no confesionales, adjunta al Acta final del Tratado de Amsterdam, ha reconocido explícitamente que respeta y no prejuzga el estatuto reconocido, en virtud del Derecho nacional, a las iglesias y las asociaciones o comunidades religiosas en los Estados miembros, que respeta asimismo el estatuto de las organizaciones filosóficas y no confesionales. Desde esta perspectiva, los Estados miembros pueden mantener o establecer disposiciones específicas sobre los requisitos profesionales esenciales, legítimos y justificados que pueden exigirse para ejercer una actividad profesional.

(25) La prohibición de discriminación por razones de edad constituye un elemento fundamental para alcanzar los objetivos establecidos por las directrices sobre el empleo y para fomentar la diversidad en el mismo. No obstante, en determinadas circunstancias se pueden justificar diferencias de trato por razones de edad, y requieren por lo tanto disposiciones específicas que pueden variar según la situación de los Estados miembros. Resulta pues esencial distinguir las diferencias de trato justificadas, concretamente por objetivos legítimos de las políticas de empleo, del mercado laboral y de la

formación profesional, y debe prohibirse la discriminación.

(26) La prohibición de discriminación no debe obstar al mantenimiento o la adopción de medidas concebidas para prevenir o compensar las desventajas sufridas por un grupo de personas con una religión o convicciones, una discapacidad, una edad o una orientación sexual determinadas, y dichas medidas pueden permitir la existencia de organizaciones de personas de una religión o convicciones, una discapacidad, una edad o una orientación sexual determinadas organizarse cuando su finalidad principal sea promover de las necesidades específicas de esas personas.

(27) El Consejo, en su Recomendación 86/379/CEE, de 24 de julio de 1986, sobre el empleo de los minusválidos en la Comunidad (7), estableció un marco de orientación que enumera ejemplos de acciones positivas para el fomento del empleo y de la formación profesional de los minusválidos, y en su Resolución de 17 de junio de 1999 (8) relativa a la igualdad de oportunidades laborales de las personas con minusvalías afirmó la importancia de prestar una atención específica, en particular, a la contratación, al mantenimiento de los trabajadores en el empleo y a la formación y formación permanente de los minusválidos.

(28) Las disposiciones de la presente Directiva establecen requisitos mínimos, reconociendo a los Estados miembros la facultad de introducir o mantener disposiciones más favorables. La aplicación de la presente Directiva no puede servir para justificar retroceso alguno con respecto a la situación ya existente en cada Estado miembro.

(29) Las personas que hayan sido objeto de discriminación basada en la reli-

gión o convicciones, la discapacidad, la edad o la orientación sexual deben disponer de medios de protección jurídica adecuados. A fin de asegurar un nivel de protección más efectivo, también se debe facultar a las asociaciones o personas jurídicas para que puedan iniciar procedimientos, con arreglo a lo que dispongan los Estados miembros, en nombre de cualquier víctima o en su apoyo, sin perjuicio de la normativa nacional de procedimiento en cuanto a la representación y defensa ante los tribunales.

(30) La aplicación efectiva del principio de igualdad exige una protección judicial adecuada contra las represalias.

(31) Las normas relativas a la carga de la prueba deben modificarse cuando haya un caso de presunta discriminación y en el caso en que se verifique tal situación a fin de que la carga de la prueba recaiga en la parte demandada. No obstante, no corresponde a la parte demandada probar que la parte demandante pertenece a una determinada religión, posee determinadas convicciones, presenta una determinada discapacidad, es de una determinada edad o tiene una determinada orientación sexual.

(32) Los Estados miembros no estarán obligados a aplicar las normas sobre la carga de la prueba a los procedimientos en los que corresponda a los tribunales o a otro órgano competente investigar los hechos. Se considerarán procedimientos de esta índole aquéllos en que el demandante no está obligado a probar sus alegaciones sino que corresponde al tribunal o al órgano competente investigarlas.

(33) Los Estados miembros deben fomentar el diálogo entre los inter-

locutores sociales y, según las prácticas propias de cada país, con las organizaciones no gubernamentales, para estudiar y combatir las distintas formas de discriminación en el lugar de trabajo.

(34) La necesidad de promover la paz y la reconciliación entre las principales comunidades de Irlanda del Norte exige la inclusión de disposiciones especiales en la presente Directiva.

(35) Los Estados miembros deben prever sanciones efectivas, proporcionadas y disuasorias en caso de que se contravengan las obligaciones derivadas de la presente Directiva.

(36) Los Estados miembros podrán confiar la aplicación de la presente Directiva a los interlocutores sociales, a petición conjunta de éstos, en lo relativo a las disposiciones que entran en el ámbito de los convenios colectivos, siempre y cuando los Estados miembros tomen todas las disposiciones necesarias para poder garantizar en todo momento los resultados establecidos por la presente Directiva.

(37) De conformidad con el principio de subsidiariedad contemplado en el artículo 5 del Tratado CE, los objetivos de la presente Directiva, en particular el establecimiento en la Comunidad de un marco para la igualdad en el empleo y la ocupación, no pueden alcanzarse de manera suficiente por los Estados miembros. Por consiguiente, pueden lograrse mejor, debido a la dimensión y repercusión de la acción propuesta, en el ámbito comunitario. Conforme al principio de proporcionalidad tal y como se enuncia en el mencionado artículo, la presente Directiva no excede de lo necesario para alcanzar dicho objetivo.

CAPÍTULO I DISPOSICIONES GENERALES

Artículo 1

Objeto

La presente Directiva tiene por objeto establecer un marco general para luchar contra la discriminación por motivos de religión o convicciones, de discapacidad, de edad o de orientación sexual en el ámbito del empleo y la ocupación, con el fin de que en los Estados miembros se aplique el principio de igualdad de trato.

50
91

Artículo 2

Concepto de discriminación

1. A efectos de la presente Directiva, se entenderá por principio de igualdad de trato la ausencia de toda discriminación directa o indirecta basada en cualquiera de los motivos mencionados en el artículo 1.

2. A efectos de lo dispuesto en el apartado 1:

a) existirá discriminación directa cuando una persona sea, haya sido o pudiera ser tratada de manera menos favorable que otra en situación análoga por alguno de los motivos mencionados en el artículo 1;

b) existirá discriminación indirecta cuando una disposición, criterio o práctica aparentemente neutros pueda ocasionar una desventaja particular a personas con una religión o convicción, con una discapacidad, de una edad, o con una orientación sexual determinadas, respecto de otras personas, salvo que:

i) dicha disposición, criterio o práctica pueda justificarse objetivamente con una finalidad legítima

y salvo que los medios para la consecución de esta finalidad sean adecuados y necesarios; o que

ii) respecto de las personas con una discapacidad determinada, el empresario o cualquier persona u organización a la que se aplique lo dispuesto en la presente Directiva, esté obligado, en virtud de la legislación nacional, a adoptar medidas adecuadas de conformidad con los principios contemplados en el artículo 5 para eliminar las desventajas que supone esa disposición, ese criterio o esa práctica.

3. El acoso constituirá discriminación a efectos de lo dispuesto en el apartado 1 cuando se produzca un comportamiento no deseado relacionado con alguno de los motivos indicados en el artículo 1 que tenga como objetivo o consecuencia atentar contra la dignidad de la persona y crear un entorno intimidatorio, hostil, degradante, humillante u ofensivo. A este respecto, podrá definirse el concepto de acoso de conformidad con las normativas y prácticas nacionales de cada Estado miembro.

4. Toda orden de discriminar a personas por alguno de los motivos indicados en el artículo 1 se considerará discriminación con arreglo a lo dispuesto en el apartado 1.

5. La presente Directiva se entenderá sin perjuicio de las medidas establecidas en la legislación nacional que, en una sociedad democrática, son necesarias para la seguridad pública, la defensa del orden y la prevención de infracciones penales, la protección de la salud y la protección de los derechos y libertades de los ciudadanos.

Artículo 3

Ámbito de aplicación

1. Dentro del límite de las competencias

conferidas a la Comunidad, la presente Directiva se aplicará a todas las personas, por lo que respecta tanto al sector público como al privado, incluidos los organismos públicos, en relación con:

- a) las condiciones de acceso al empleo, a la actividad por cuenta propia y al ejercicio profesional, incluidos los criterios de selección y las condiciones de contratación y promoción, independientemente de la rama de actividad y en todos los niveles de la clasificación profesional, con inclusión de lo relativo a la promoción;
 - b) el acceso a todos los tipos y niveles de orientación profesional, formación profesional, formación profesional superior y reciclaje, incluida la experiencia laboral práctica;
 - c) las condiciones de empleo y trabajo, incluidas las de despido y remuneración;
 - d) la afiliación y participación en una organización de trabajadores o de empresarios, o en cualquier organización cuyos miembros desempeñen una profesión concreta, incluidas las prestaciones concedidas por las mismas.
2. La presente Directiva no afectará a la diferencia de trato por motivos de nacionalidad y se entenderá sin perjuicio de las disposiciones y condiciones por las que se regulan la entrada y residencia de nacionales de terceros países y de apátridas en el territorio de los Estados miembros y del trato que se derive de la situación jurídica de los nacionales de terceros países y de los apátridas.
3. La presente Directiva no se aplicará a los pagos de cualquier tipo efectuados por los regímenes públicos o asimilados, incluidos los regímenes públicos de seguridad social o de protección social.

4. Los Estados miembros podrán prever la posibilidad de que la presente Directiva no se aplique a las fuerzas armadas por lo que respecta a la discriminación basada en la discapacidad y en la edad.

Artículo 4

Requisitos profesionales

1. No obstante lo dispuesto en los apartados 1 y 2 del artículo 2, los Estados miembros podrán disponer que una diferencia de trato basada en una característica relacionada con cualquiera de los motivos mencionados en el artículo 1 no tendrá carácter discriminatorio cuando, debido a la naturaleza de la actividad profesional concreta de que se trate o al contexto en que se lleve a cabo, dicha característica constituya un requisito profesional esencial y determinante, siempre y cuando el objetivo sea legítimo y el requisito, proporcionado.

2. Los Estados miembros podrán mantener en su legislación nacional vigente el día de adopción de la presente Directiva, o establecer en una legislación futura que incorpore prácticas nacionales existentes el día de adopción de la presente Directiva, disposiciones en virtud de las cuales en el caso de las actividades profesionales de iglesias y de otras organizaciones públicas o privadas cuya ética se base en la religión o las convicciones de una persona, por lo que respecta a las actividades profesionales de estas organizaciones, no constituya discriminación una diferencia de trato basada en la religión o las convicciones de una persona cuando, por la naturaleza de estas actividades o el contexto en el que se desarrolle, dicha característica constituya un requisito profesional esencial, legítimo y justificado respecto de la ética de la organización. Esta diferencia de trato se ejercerá respetando las disposiciones y principios constitucionales de los Estados miembros, así como los principios generales del Derecho comunitario, y no

podrá justificar una discriminación basada en otro motivo.

Siempre y cuando sus disposiciones sean respetadas, las disposiciones de la presente Directiva se entenderán sin perjuicio del derecho de las iglesias y de las demás organizaciones públicas o privadas cuya ética se base en la religión o las convicciones, actuando de conformidad con las disposiciones constitucionales y legislativas nacionales, podrán exigir en consecuencia a las personas que trabajen para ellas una actitud de buena fe y de lealtad hacia la ética de la organización.

52

g)

Artículo 5

Ajustes razonables para las personas con discapacidad

A fin de garantizar la observancia del principio de igualdad de trato en relación con las personas con discapacidades, se realizarán ajustes razonables. Esto significa que los empresarios tomarán las medidas adecuadas, en función de las necesidades de cada situación concreta, para permitir a las personas con discapacidades acceder al empleo, tomar parte en el mismo o progresar profesionalmente, o para que se les ofrezca formación, salvo que esas medidas supongan una carga excesiva para el empresario. La carga no se considerará excesiva cuando sea paliada en grado suficiente mediante medidas existentes en la política del Estado miembro sobre discapacidades.

Artículo 6

Justificación de diferencias de trato por motivos de edad

1. No obstante lo dispuesto en el apartado 2 del artículo 2, los Estados miembros podrán disponer que las diferencias de trato por motivos de edad no constituirán discriminación si están justificadas objetiva y razonablemente, en el marco del Derecho nacional, por una finalidad legítima, incluidos los objeti-

vos legítimos de las políticas de empleo, del mercado de trabajo y de la formación profesional, y si los medios para lograr este objetivo son adecuados y necesarios.

Dichas diferencias de trato podrán incluir, en particular:

- a) el establecimiento de condiciones especiales de acceso al empleo y a la formación profesional, de empleo y de trabajo, incluidas las condiciones de despido y recomendación, para los jóvenes, los trabajadores de mayor edad y los que tengan personas a su cargo, con vistas a favorecer su inserción profesional o garantizar la protección de dichas personas;
- b) el establecimiento de condiciones mínimas en lo que se refiere a la edad, la experiencia profesional o la antigüedad en el trabajo para acceder al empleo o a determinadas ventajas vinculadas al mismo;
- c) el establecimiento de una edad máxima para la contratación, que esté basada en los requisitos de formación del puesto en cuestión o en la necesidad de un período de actividad razonable previo a la jubilación.

2. No obstante lo dispuesto en el apartado 2 del artículo 2, los Estados miembros podrán disponer que no constituirán discriminación por motivos de edad, la determinación, para los regímenes profesionales de seguridad social, de edades para poder beneficiarse de prestaciones de jubilación o invalidez u optar a las mismas, incluidos el establecimiento para dichos regímenes de distintas edades para trabajadores o grupos o categorías de trabajadores y la utilización, en el marco de dichos regímenes, de criterios de edad en los cálculos actuariales, siempre que ello no suponga discriminaciones por razón de sexo.

Artículo 7

Acción positiva y medidas específicas

1. Con el fin de garantizar la plena igualdad en la vida profesional, el principio de igualdad de trato no impedirá que un Estado miembro mantenga o adopte medidas específicas destinadas a prevenir o compensar las desventajas ocasionadas por cualquiera de los motivos mencionados en el artículo 1.

2. Por lo que respecta a las personas con discapacidad, el principio de igualdad de trato no constituirá un obstáculo al derecho de los Estados miembros de mantener o adoptar disposiciones relativas a la protección de la salud y la seguridad en el lugar de trabajo, ni para las medidas cuya finalidad sea crear o mantener disposiciones o facilidades con objeto de proteger o fomentar la inserción de dichas personas en el mundo laboral.

Artículo 8

Requisitos mínimos

1. Los Estados miembros podrán adoptar o mantener disposiciones más favorables para la protección del principio de igualdad de trato que las previstas en la presente Directiva.

2. La aplicación de la presente Directiva no constituirá en ningún caso motivo para reducir el nivel de protección contra la discriminación ya garantizado por los Estados miembros en los ámbitos cubiertos por la misma.

CAPÍTULO II RECURSOS Y CUMPLIMIENTO

Artículo 9

Defensa de derechos

1. Los Estados miembros velarán por la existencia de procedimientos judiciales o administrativos, e incluso, cuando lo consideren oportuno, procedimientos de

conciliación, para exigir el cumplimiento de las obligaciones establecidas mediante la presente Directiva para todas las personas que se consideren perjudicadas por la no aplicación, en lo que a ellas se refiere, del principio de igualdad de trato, incluso tras la conclusión de la relación en la que supuestamente se ha producido la discriminación.

2. Los Estados miembros velarán por que las asociaciones, organizaciones u otras personas jurídicas que, de conformidad con los criterios establecidos en el Derecho nacional, tengan un interés legítimo en velar por el cumplimiento de lo dispuesto en la presente Directiva, puedan iniciar, en nombre del demandante o en su apoyo, y con su autorización, cualquier procedimiento judicial o administrativo previsto para exigir el cumplimiento de las obligaciones derivadas de la presente Directiva.

3. Los apartados 1 y 2 se entenderán sin perjuicio de las normas nacionales en materia de plazos de interposición de recursos en relación con el principio de igualdad de trato.

Artículo 10

Carga de la prueba

1. Los Estados miembros adoptarán con arreglo a su ordenamiento jurídico nacional, las medidas necesarias para garantizar que corresponda a la parte demandada demostrar que no ha habido vulneración del principio de igualdad de trato, cuando una persona que se considere perjudicada por la no aplicación, en lo que a ella se refiere, de dicho principio alegue, ante un tribunal u otro órgano competente, hechos que permitan presumir la existencia de discriminación directa o indirecta.

2. Lo dispuesto en el apartado 1 se entenderá sin perjuicio de que los Estados miembros adopten normas sobre la prueba más favorables a la parte demandante.

3. Lo dispuesto en el apartado 1 no se aplicará a los procedimientos penales.

4. Lo dispuesto en los apartados 1, 2 y 3 se aplicarán asimismo a toda acción judicial emprendida de conformidad con el apartado 2 del artículo 9.

5. Los Estados miembros no estarán obligados a aplicar lo dispuesto en el apartado 1 a los procedimientos en los que la instrucción de los hechos relativos al caso corresponda a los órganos jurisdiccionales o a otro órgano competente.

trabajo, convenios colectivos, códigos de conducta, y mediante la investigación o el intercambio de experiencias y buenas prácticas.

2. Siempre que ello sea coherente con sus respectivas tradiciones y prácticas nacionales, los Estados miembros fomentarán entre empresarios y trabajadores, sin perjuicio de su autonomía, la celebración al nivel apropiado, de convenios que establezcan normas antidiscriminatorias en los ámbitos mencionados en el artículo 3 que entren dentro de las competencias de la negociación colectiva. Estos convenios respetarán los requisitos mínimos establecidos en la presente Directiva y las correspondientes medidas nacionales de aplicación.

Artículo 11

Protección contra las represalias

Los Estados miembros adoptarán en sus ordenamientos jurídicos las medidas que resulten necesarias para proteger a los trabajadores contra el despido o cualquier otro trato desfavorable adoptado por parte del empresario como reacción ante una reclamación efectuada en la empresa o ante una acción judicial destinada a exigir el cumplimiento del principio de igualdad de trato.

Artículo 12

Divulgación de información

Los Estados miembros velarán por que las disposiciones adoptadas en virtud de la presente Directiva, además de las disposiciones correspondientes ya en vigor, sean puestas en conocimiento de las personas a las que sea aplicable, por todos los medios apropiados, por ejemplo en el lugar de trabajo, y en todo su territorio.

Artículo 13

Diálogo social

1. Los Estados miembros, con arreglo a sus respectivas tradiciones y prácticas nacionales, adoptarán las medidas adecuadas para fomentar el diálogo entre los interlocutores sociales, a fin de promover la igualdad de trato, incluido el control de las prácticas en el lugar de

Artículo 14

Diálogo con las organizaciones no gubernamentales

Los Estados miembros fomentarán el diálogo con las correspondientes organizaciones no gubernamentales que tengan, con arreglo a las legislaciones y prácticas nacionales, un interés legítimo en contribuir a la lucha contra la discriminación basada en alguno de los motivos contemplados en el artículo 1, con el fin de promover el principio de igualdad de trato.

CAPÍTULO III DISPOSICIONES PARTICULARES

Artículo 15

Irlanda del Norte

1. Para hacer frente a la infrarrepresentación de una de las principales comunidades religiosas en los servicios policiales de Irlanda del Norte, las diferencias de trato en materia de contratación en dichos servicios, incluido el personal de apoyo, no constituirán discriminación, en la medida en que dichas diferencias de trato estén explícitamente autorizadas por la legislación nacional.

2. Con objeto de mantener el equilibrio de las posibilidades de empleo para el cuerpo docente en Irlanda del Norte, contribuyendo al mismo tiempo a superar las divisiones históricas entre las principales comunidades religiosas existentes, las disposiciones de la presente Directiva en materia de religión o de convicciones no se aplicarán a la contratación de cuerpo docente en las escuelas de Irlanda del Norte, en la medida en que ello esté explícitamente autorizado por la legislación nacional.

CAPÍTULO IV DISPOSICIONES FINALES

Artículo 15

Cumplimiento

Los Estados miembros adoptarán las medidas necesarias para velar por que:

- a) se supriman las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas contrarias al principio de igualdad de trato;
- b) se declaren o puedan declararse nulas e inválidas o se modifiquen todas las disposiciones contrarias al principio de igualdad de trato que figuren en los contratos o convenios colectivos, en los reglamentos internos de las empresas o en los estatutos de las profesiones independientes y de las organizaciones sindicales y empresariales.

Artículo 17

Sanciones

Los Estados miembros establecerán el régimen de sanciones aplicables en caso de incumplimiento de las disposiciones nacionales adoptadas en aplicación de la presente Directiva y adoptarán todas las medidas necesarias para garantizar su cumplimiento. Dichas sanciones, que podrán incluir la indemnización a la víctima, serán efectivas, proporcionadas

y disuasorias. Los Estados miembros comunicarán dichas disposiciones a la Comisión a más tardar el 2 de diciembre de 2003 y le notificarán, sin demora, cualquier modificación de aquéllas.

Artículo 18

Aplicación

Los Estados miembros adoptarán las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas necesarias para dar cumplimiento a lo establecido en la presente Directiva a más tardar el 2 de diciembre de 2003 o bien podrán confiar su aplicación, por lo que se refiere a las disposiciones que dependen de los convenios colectivos, a los interlocutores sociales, a petición conjunta de éstos. En tal caso, los Estados miembros se asegurarán de que, a más tardar el 2 de diciembre de 2003, los interlocutores sociales hayan establecido de mutuo acuerdo las disposiciones necesarias; los Estados miembros interesados deberán tomar todas las disposiciones necesarias para poder garantizar, en todo momento, los resultados fijados por la presente Directiva. Informarán inmediatamente de ello a la Comisión.

A fin de tener en cuenta condiciones particulares, los Estados miembros podrán disponer, cuando sea necesario, de un plazo adicional de tres años a partir del 2 de diciembre de 2003, es decir, de un máximo de 6 años en total, para poner en aplicación las disposiciones de la presente Directiva relativas a la discriminación por motivos de edad y discapacidad. En este caso, lo comunicarán de inmediato a la Comisión. Los Estados miembros que opten por recurrir a este período adicional informarán anualmente a la Comisión sobre las medidas que adopten para luchar contra la discriminación por motivos de edad y discapacidad, y sobre los progresos realizados para la aplicación de la presente Directiva. La Comisión informará anualmente al Consejo.

Cuando los Estados miembros adopten dichas disposiciones, éstas harán referencia a la presente Directiva o irán acompañadas de dicha referencia en su publicación oficial. Los Estados miembros establecerán las modalidades de la mencionada referencia.

Artículo 19

Informe

1. Los Estados miembros comunicarán a la Comisión, a más tardar el 2 de diciembre de 2005 y, posteriormente, cada cinco años, toda la información necesaria para que la Comisión elabore un informe dirigido al Parlamento Europeo y al Consejo sobre la aplicación de la presente Directiva.

2. El informe de la Comisión tendrá en cuenta, cuando proceda, los puntos de vista de los interlocutores sociales y de las organizaciones no gubernamentales correspondientes. Con arreglo a la consideración sistemática del principio de igualdad de oportunidades entre el hombre y la mujer, dicho informe facilitará, entre otras cosas, una evaluación de la incidencia de las medidas tomadas sobre mujeres y hombres. A la luz de la información recibida, el informe incluirá, en caso necesario, propuestas de revisión y actualización de la presente Directiva.

Artículo 20

Entrada en vigor

La presente Directiva entrará en vigor el día de su publicación en el Diario Oficial de las Comunidades Europeas.

Artículo 21

Destinatarios

Los destinatarios de la presente Directiva serán los Estados miembros.

Hecho en Bruselas, el 27 de noviembre de 2000.

Por el Consejo

El Presidente

É. GUIGOU

Disposicions

DOGC 4366 – 19.4.2005
9935

DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA

LLEI

3/2005, de 8 d'abril, de modificació de la Llei 9/ 1998, del Codi de Família, de la Llei 10/1998, d'unions estables de parella, i de la Llei 40/1991, del Codi de Successions per causa de mort en el Dret Civil de Catalunya, en matèria d'adopció i tutela.

**EL PRESIDENT
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA**

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 33.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI

PREÀMBUL

L'ordenament civil català va ésser el primer a l'Estat espanyol d'arrenglerar-se amb els aleshores incipients corrents prelegislatius i legislatius que, en l'àmbit de les parelles de fet, començaven a aflorar en els ordenaments del nostre entorn geogràfic i cultural. Així, ja el preàmbul de la Llei 10/1998, del 15 de juliol, d'unions estables de parella, reconeixia que, a banda del matrimoni, en la societat catalana hi havia altres

formes d'unió en convivència de caràcter estable, tant heterosexuals com homosexuals, i que els darrers anys havien augmentat. A més a més, remarcava que aquest augment s'havia produït d'una manera paral·lela al creixement de l'acceptació que totes aquestes altres formes tenien en la nostra societat. Pel que fa a l'adopció, però, la Llei es mantingué en les mateixes coordenades que el Codi de família, i limità tant l'adopció conjunta com la dels fills del convivent al matrimoni i a les parelles formades per un home i una dona.

Ara, aquesta llei fa un pas endavant i elimina la dita restricció legal a l'adopció per parelles homosexuals, en el marc del que disposa la Resolució del Parlament Europeu del 4 de setembre de 2003, sobre la situació dels drets fonamentals a la Unió Europea, la qual reitera en aquest punt la Resolució del 8 de febrer de 1994, sobre la igualtat dels drets dels gais i les lesbianes a la Comunitat Europea, que insta els estats membres a vetllar per l'aplicació del principi d'igualtat de tracte, amb independència de l'orientació sexual de les persones interessades, en totes les disposicions jurídiques i administratives.

Aquesta ha estat també la línia d'altres països europeus que han aprovat normes que, tot i alguna diferència de matís, coincideixen a admetre aquestes adopcions: Holanda, Suècia i Anglaterra regulen l'adopció conjunta, i Dinamarca, Islàndia i Noruega la circumscriuen als

fils del convivent. Dins l'Estat espanyol, Navarra, el País Basc i, recentment, Aragó també han aprovat sengles lleis que eliminan les restriccions legals que hi havia fins ara per a aquestes adopcions.

L'article 39 de la Constitució espanyola fixa que els poders públics tenen l'obligació d'assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de la família, la qual no s'ha d'identificar necessàriament amb la que té l'origen en el matrimoni. Efectivament, tal com afirma la Sentència del Tribunal Constitucional 222/1992, aquesta conclusió s'imposa pel sentit protector o tuïtiu amb què la norma fonamental considera sempre la família, que respon a imperatius vinculats al caràcter «social» de l'Estat. En aquest marc, el mateix article 39 de la Constitució espanyola fixa també, com un dels principis rectors de la política social, l'obligació dels poders públics d'assegurar la protecció integral dels fills; és a dir, exigeix que el legislador ordinari respecti l'esmentat principi d'assistència i protecció dels fills menors. És a l'empara d'aquests preceptes, i també del que disposa l'article 8.2 de l'Estatut d'autonomia respecte de l'obligació de promoure les condicions necessàries perquè la llibertat i la igualtat de l'individu siguin reals i efectives i de remoure els obstacles que impedeixin o dificultin llur plenitud, que la Generalitat, en l'exercici de la competència legislativa que li reconeix l'article 9.2 de l'Estatut d'autonomia en matèria civil, ha aprovat aquesta llei, que elimina els obstacles que hi havia fins ara perquè les persones que integren una parella homosexual que conviu amb caràcter estable adoptin un fill o una filla.

El concepte modern de l'adopció com una mesura sobretot per a protegir els menors l'ha allunyat radicalment de l'estretor amb què s'havia concebut a l'origen. Ja amb la incorporació, gairebé fa mig segle, de l'adopció plena -reservada exclusivament als menors abandonats i als expòsits- es va produir una renovació substancial d'aquesta institució, que adquiria així un perfil marcat de protecció de menors, en el qual les

reformes successives no han fet sinó aprofundir. En aquesta mateixa direcció, un cop la Generalitat va haver recuperat la competència legislativa, el Parlament va aprovar la Llei 11/1985, del 13 de juny, de protecció de menors, que, ja sense cap mena de dubte, concebia l'adopció com l'últim pas en l'actuació protectora, quan no és possible retornar el menor a la seva família. Després, la Llei 37/1991, del 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció, va assentar-se, encara amb més força, en aquest mateix principi: això és, que, per sobre de tot, ha de prevaler la protecció i l'interès del menor. El Codi de família, l'any 1998, es va limitar a incorporar, sense canvis substancials, la regulació d'aquella llei especial, de manera que hom pot afirmar que, avui dia, l'adopció només té un sentit ple en el marc de les mesures de protecció dels menors desemparats, sense excloure, és clar, els casos -més aviat excepcionals- en què es permet l'adopció fora d'aquest àmbit.

Aquesta llei parteix de la base que allò que és millor per a l'interès del menor només es pot determinar acuradament en cada adopció concreta, i que no s'ha de fer dependre, apriorísticament, de l'orientació sexual dels sol·licitants. Ningú no té, de manera automàtica, el dret d'adoptar, sinó que hi ha persones o famílies idònies per a l'adopció. El que fa aquesta llei és equiparar les persones homosexuals que conviuen more uxorio als convivents heterosexuals, i els reconeix el dret a ésser valorats com a possibles pares o mares adoptius. En fi, allò que cal assegurar en tota adopció, sigui quina sigui l'orientació sexual dels qui adopten, és l'interès superior del menor, la qual cosa correspon als poders públics competents en matèria de protecció de menors desemparats i, en definitiva, correspon a l'autoritat judicial examinar, cas per cas, si cada sol·licitud concreta s'adequa o no a aquest interès.

Es possibilita tant que un membre de la parella homosexual adopti els fills

de l'altre, com que tots dos adoptin conjuntament menors aliens, és a dir, que no tenen cap mena de vincle afectiu amb la parella que adopta. En el primer cas, hom pretén legalitzar la situació de fet en la qual el fill o filla té dues mares o dos pares, és a dir, l'adopció es planteja, potencialment, com la millor manera de reconèixer el vincle que hi ha amb el menor i, al mateix temps, com un instrument adequat perquè, en el seu interès, es puguin fer efectius les responsabilitats i els drets legals, i resoldre, en el marc del dret de família, qualsevol tipus de problema que pugui sorgir posteriorment en relació amb el menor. D'aquesta manera, la llei permet donar cobertura legal a una realitat emocional: la d'aquests menors amb dos pares o dues mares. En el cas de l'adopció conjunta, la llei parteix del principi que el millor camí per a satisfer l'interès superior del menor és, normalment, que convisqui, com més aviat millor, en una llar idònia, de manera que passi el mínim temps possible en un centre d'acolliment o, fins i tot, en un acolliment familiar simple sense voluntat d'adoptar.

Atès que s'ha volgut donar una resposta legislativa immediata a aquesta realitat social, s'ha optat per aprovar una llei modificativa, en el benentès que aquesta reforma s'haurà d'integrar en la tasca d'harmonització, ja força avançada, del Codi de família i la resta de lleis que han de conformar, en l'àmbit de la persona i la família, el llibre segon del Codi civil de Catalunya. Aleshores serà el moment, a més, d'harmonitzar el que disposa aquesta llei amb la regulació de la resta d'institucions, com ara la potestat -que, literalment, encara es continua referint al model tradicional del pare i la mare-, i d'introduir els canvis terminològics pertinents per a assolir una major neutralitat en termes de gènere que s'adeqüi més a la disciplina de l'adopció que resulta d'aquesta llei, això és, a la possibilitat que el menor tingui dos pares o dues mares.

Amb la finalitat, doncs, de fer possible l'adopció per les parelles homose-

xuals i amb la voluntat clara d'assegurar la protecció de l'interès primordial dels infants, que són, en definitiva, les persones beneficiàries d'aquesta modificació legislativa, es deroga l'article 6 de la Llei d'unions estables de parella i, en relació amb el Codi de família, es modifiquen l'article 115, referit a l'adopció conjunta per més d'una persona; l'article 117, sobre l'adopció dels fills de l'altre membre de la unió estable; l'article 122, respecte de la necessitat d'assentir en l'adopció individual; l'article 127, pel que fa als efectes de l'adopció, i l'article 132, per a assenyalar que aquesta nova regulació de l'adopció atribueix la filiació a dos pares o dues mares. Es modifica també l'article 344 del Codi de successions, en aquest darrer cas per a equiparar l'efecte del manteniment de drets successoris abintestat (actualment tan sols previst per a l'adopció dels fills del consort) a la dels fills del convivent en parella estable, ja que continuen subsistint els vincles de parentiu.

Finalment, fora de l'adopció, per raons de coherència normativa es modifica també l'article 179 del Codi de família, ja que no fóra lògic mantenir que no pot ésser tutor o tutora qui conviu amb el pare o la mare del menor en relació de parella homosexual, quan ara la llei admet que pot adoptar. El mateix s'ha de dir respecte de l'atribució de la tutela de l'incapacitat preferentment a qui hi conviu en relació de parella amb caràcter estable; en aquest darrer cas, es tracta d'una simple harmonització amb l'article 25 de la Llei d'unions estables, que ja posa en primer lloc, en l'ordre de preferència de la delació de la tutela, el convivent homosexual. La llei es completa amb la modificació de la resta de preceptes que, en diverses normes jurídiques, encara tenien en compte les parelles de fet només de caràcter heterosexual.

Article 1

Modificació de l'article 115 de la Llei 9/1998

Es modifica l'apartat 2 de l'article 115 de la Llei 9/1998, del 15 de juliol,

del Codi de família, que resta redactat de la manera següent:

“2. Només s’admet l’adopció per més d’una persona en el cas dels cònjuges o de les parelles que conviuen amb caràcter estable. En aquests casos, n’hi ha prou que una de les persones que adopta hagi complert vint-i-cinc anys.”

Article 2

Modificació de l’article 117 de la Llei 9/1998

Es modifiquen les lletres a i b de l’article 117.1 de la Llei 9/1998, que resten redactades de la manera següent:

“a) Els fills del cònjuge o de la persona amb qui l’adoptant conviu en relació de parella amb caràcter estable. En aquests casos, l’adopció requereix que la filiació no estigui determinada legalment respecte a l’altre progenitor, o que aquest hagi mort, o que estigui privat de la potestat, o que estigui sotmès a una causa de privació de la potestat, o que hi hagi donat l’assentiment.

”b) Els orfes que són parents de l’adoptant fins al tercer grau de consanguinitat o afinitat.”

Article 3

Modificació de l’article 122 de la Llei 9/1998

Es modifica l’apartat 1.a de l’article 122 de la Llei 9/1998, que resta redactat de la manera següent:

“1. Han de donar l’assentiment a l’adopció, si no estan impossibilitats per a fer-ho:

”a) El cònjuge de l’adoptant, llevat del cas de separació judicial o de fet, o la persona amb qui l’adoptant conviu en relació de parella amb caràcter estable.”

Article 4

Modificació de l’article 127 de la Llei 9/1998

Es modifica l’apartat 2 de l’article 127 de la Llei 9/1998, que resta redactat de la manera següent:

“2. L’adopció extingeix el parentiu entre la persona adoptada i la seva famí-

lia d’origen, llevat dels casos establerts per l’article 117.1.a i de l’adopció entre parents fins al quart grau.”

Article 5

Modificació de l’article 128 de la Llei 9/1998

1. Es modifica l’apartat 1 de l’article 128 de la Llei 9/1998, que es divideix en dos apartats que resten redactats de la manera següent:

“1. La persona que és adoptada conjuntament porta els cognoms dels adoptants en l’ordre que estableix la llei o en l’ordre que aquests acordin en la inscripció del primer fill o filla que tinguin en comú. Si els adoptants són del mateix sexe, l’ordre dels cognoms és el que elegeixin de comú acord. Si no hi ha acord, l’ordre el decideix el jutge o jutgessa de primera instància, dins el procediment d’adopció.

”2. L’adoptat o adoptada per una persona porta els cognoms d’aquesta, llevat del cas a què es refereix l’article 117.1.a, en el qual conserva el cognom de la persona amb qui té el vincle de filiació establert prèviament, d’acord amb les normes de l’apartat 1 respecte de l’ordre dels cognoms. Si aquesta persona és del mateix sexe que l’adoptant, ambdós han d’establir l’ordre dels cognoms de comú acord en el moment de l’adopció. Si no hi ha acord, l’ordre el decideix el jutge o jutgessa de primera instància.”

2. Els antics apartats 2 i 3 de l’article 128 de la Llei 9/1998 passen a ésser els apartats 3 i 4, respectivament.

3. S’afegeix un nou apartat, el 5, a l’article 128 de la Llei 9/1998, amb el text següent:

“5. En els supòsits anteriors d’elecció, petició d’inversió o conservació, en el moment de l’adopció, els cognoms de la persona adoptada han d’ésser acordats expressament en la part dispositiva de la resolució judicial per la qual es constitueix l’adopció.”

Article 6

Modificació de l’article 132 de la Llei 9/1998

1. L'article 132 de la Llei 9/1998 passa a ésser l'apartat 1 de l'article 132.

2. S'afegeix un nou apartat, el 2, a l'article 132 de la Llei 9/1998, amb el text següent:

“2. Si les persones a qui s'ha assignat la potestat sobre els fills menors són del mateix sexe, es denominen mares, si són dones, i pares, si són homes.”

Article 7

Modificació de l'article 158 de la Llei 9/1998

Es modifica la lletra b de l'article 158 de la Llei 9/1998, que resta redactada de la manera següent:

“b) L'adopció dels fills, llevat que ho siguin del cònjuge o de la persona amb qui l'adoptant conviu en relació de parella amb caràcter estable.”

Article 8

Modificació de l'article 161 de la Llei 9/1998

Es modifica l'article 161 de la Llei 9/1998, que resta redactat de la manera següent:

“La declaració judicial d'incapacitat dels fills majors d'edat o emancipats, si ells mateixos no han designat un tutor o una tutora, d'acord amb el que estableix l'article 172, o bé si no és procedent la constitució de la tutela a favor del cònjuge o de la persona amb qui conviu en relació estable de parella, o dels descendents, i viuen encara el pare o la mare que eren els titulars de la potestat, comporta la rehabilitació d'aquesta potestat, que s'ha d'exercir, d'acord amb les excepcions que pugui establir la resolució judicial, com si es tractés d'un menor.”

Article 9

Modificació de l'article 163 de la Llei 9/1998

Es modifica l'apartat 1.c de l'article 163 de la Llei 9/1998, que resta redactat de la manera següent:

“1. Les potestats prorrogades o rehabilitades del pare i de la mare s'extingeixen per:

”c) La constitució posterior de la tutela a favor del cònjuge o de la persona amb qui es conviu en relació estable de parella o dels descendants.”

Article 10

Modificació de l'article 179 de la Llei 9/1998

Es modifiquen les lletres a i c de l'article 179.1 de la Llei 9/1998, que resten redactades de la manera següent:

“a) En la tutela de l'incapacitat, el seu cònjuge, si conviuen, o la persona amb qui l'incapacitat conviu en relació estable de parella.

“c) El cònjuge del pare o de la mare del menor o incapacitat, o la persona que, en morir l'un o l'altra, hi estigués convivint en relació estable de parella; en ambdós casos, si la persona designada ha estat convivint amb el menor o incapacitat.”

Article 11

Modificació de l'article 198 de la Llei 9/1998

Es modifica la lletra b de l'article 198 de la Llei 9/1998, que resta redactada de la manera següent:

“b) Quan la tutela correspongui a una persona casada o que convisqui en relació estable de parella, i es cregui convenient que el cònjuge o l'altre membre de la parella també l'exerceixi.”

Article 12

Modificació de l'article 344 de la Llei 40/1991

Es modifica l'article 344 de la Llei 40/1991, del 30 de desembre, del Codi de successions per causa de mort en el dret civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

“En el cas d'adopció dels fills del consort o de la persona amb qui l'adoptant conviu en relació de parella amb caràcter estable, es manté el dret dels fills a succeir abintestat a llur progenitor i els parents d'aquest, sens perjudici dels drets successoris abientes que puguin correspondre a l'adoptant.”

Article 13

Modificació de l'article 354 de la Llei 40/1991

Es modifica el paràgraf segon de l'article 354 de la Llei 40/1991, que resta redactat de la manera següent:

“Se n'exceptua el supòsit en què un consort adopti els fills per naturalesa de l'altre consort, o un dels membres de la parella que conviu en relació de caràcter estable adopti els fills de l'altre.”

Article 14

Modificació de l'article 31 de la Llei 10/1998

⁶²
1. S'afegeix un nou apartat 1 a l'article 31 de la Llei 10/1998, del 15 de juliol, d'unions estables de parella, amb el text següent:

“1. En cessar la convivència, els membres de la parella, en el cas que tinguin fills comuns, poden pactar amb quin dels dos han de conviure, i el règim de visites, d'estada i de comunicació amb el membre de la parella amb qui no hagin de conviure. Si no hi ha acord, l'autoritat judicial decideix en benefici dels fills, escoltant-los prèviament si tenen prou coneixement o si tenen, com a mínim, dotze anys”.

2. Els antics apartats 1 i 2 de l'article 31 de la Llei 10/1998 passen a ésser els apartats 2 i 3, respectivament.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Es deroga l'article 6 de la Llei 10/1998.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertoqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 8 d'abril de 2005

PASQUAL MARAGALL I MIRA
President de la Generalitat de Catalunya

JOSEP M. VALLÈS
Conseller de Justícia

(05.097.038)

Disposiciones generales

23632

Sábado 2 julio 2005

BOE núm. 157

JEFATURA DEL ESTADO
**11364 LEY 13/2005, de 1 de julio, por
la que se modifica el Código
Civil en materia de derecho a
contraer matrimonio.**

JUAN CARLOS I
REY DE ESPAÑA

A todos los que la presente vieran y entendieren.

Sabed: Que las Cortes Generales han aprobado y Yo vengo en sancionar la siguiente ley.

I

La relación y convivencia de pareja, basada en el afecto, es expresión genuina de la naturaleza humana y constituye cauce destacado para el desarrollo de la personalidad, que nuestra Constitución establece como uno de los fundamentos del orden político y la paz social. En consonancia con ello, una manifestación señalada de esta relación, como es el matrimonio, viene a ser recogida por la Constitución, en su artículo 32, y considerada, en términos de nuestra jurisprudencia constitucional, como una institución jurídica de relevancia social que permite realizar la vida en común de la pareja.

Esta garantía constitucional del matrimonio tiene como consecuencia que el legislador no podrá desconocer la institución, ni dejar de regularla de conformidad con los valores superiores

del ordenamiento jurídico, y con su carácter de derecho de la persona con base en la Constitución. Será la ley que desarrolle este derecho, dentro del margen de opciones abierto por la Constitución, la que, en cada momento histórico y de acuerdo con sus valores dominantes, determinará la capacidad exigida para contraer matrimonio, así como su contenido y régimen jurídico.

La regulación del matrimonio en el derecho civil contemporáneo ha reflejado los modelos y valores dominantes en las sociedades europeas y occidentales. Su origen radica en el Código Civil francés de 1804, del que innegablemente trae causa el español de 1889. En este contexto, el matrimonio se ha configurado como una institución, pero también como una relación jurídica que tan sólo ha podido establecerse entre personas de distinto sexo; de hecho, en tal diferencia de sexo se ha encontrado tradicionalmente uno de los fundamentos del reconocimiento de la institución por el derecho del Estado y por el derecho canónico. Por ello, los códigos de los dos últimos siglos, reflejando la mentalidad dominante, no precisaban prohibir, ni siquiera referirse, al matrimonio entre personas del mismo sexo, pues la relación entre ellas en forma alguna se consideraba que pudiera dar lugar a una relación jurídica matrimonial.

Pero tampoco en forma alguna cabe al legislador ignorar lo evidente: que la sociedad evoluciona en el modo de

conformar y reconocer los diversos modelos de convivencia, y que, por ello, el legislador puede, incluso debe, actuar en consecuencia, y evitar toda quiebra entre el Derecho y los valores de la sociedad cuyas relaciones ha de regular. En este sentido, no cabe duda de que la realidad social española de nuestro tiempo deviene mucho más rica, plural y dinámica que la sociedad en que surge el Código Civil de 1889. La convivencia como pareja entre personas del mismo sexo basada en la afectividad ha sido objeto de reconocimiento y aceptación social creciente, y ha superado arraigados prejuicios y estigmatizaciones.

Se admite hoy sin dificultad que esta convivencia en pareja es un medio a través del cual se desarrolla la personalidad de un amplio número de personas, convivencia mediante la cual se prestan entre sí apoyo emocional y económico, sin más trascendencia que la que tiene lugar en una estricta relación privada, dada su, hasta ahora, falta de reconocimiento formal por el Derecho.

Esta percepción no sólo se produce en la sociedad española, sino también en ámbitos más amplios, como se refleja en la Resolución del Parlamento Europeo, de 8 de febrero de 1994, en la que expresamente se pide a la Comisión Europea que presente una propuesta de recomendación a los efectos de poner fin a la prohibición de contraer matrimonio a las parejas del mismo sexo, y garantizarles los plenos derechos y beneficios del matrimonio.

II

La Historia evidencia una larga trayectoria de discriminación basada en la orientación sexual, discriminación que el legislador ha decidido remover. El establecimiento de un marco de realización personal que permita que aquellos que libremente adoptan una opción sexual y afectiva por personas de su mismo sexo puedan desarrollar su personalidad y sus derechos en condiciones de igualdad se ha convertido en exigencia de los ciudadanos de nuestro

tiempo, una exigencia a la que esta ley trata de dar respuesta.

Ciertamente, la Constitución, al encomendar al legislador la configuración normativa del matrimonio, no excluye en forma alguna una regulación que delimita las relaciones de pareja de una forma diferente a la que haya existido hasta el momento, regulación que dé cabida a las nuevas formas de relación afectiva. Pero, además, la opción reflejada en esta ley tiene unos fundamentos constitucionales que deben ser tenidos en cuenta por el legislador. Así, la promoción de la igualdad efectiva de los ciudadanos en el libre desarrollo de su personalidad (artículos 9.2 y 10.1 de la Constitución), la preservación de la libertad en lo que a las formas de convivencia se refiere (artículo 1.1 de la Constitución) y la instauración de un marco de igualdad real en el disfrute de los derechos sin discriminación alguna por razón de sexo, opinión o cualquier otra condición personal o social BOE núm. 157 Sábado 2 julio 2005 23633 (artículo 14 de la Constitución) son valores consagrados constitucionalmente cuya plasmación debe reflejarse en la regulación de las normas que delimitan el estatus del ciudadano, en una sociedad libre, pluralista y abierta.

Desde esta perspectiva amplia, la regulación del matrimonio que ahora se instaura trata de dar satisfacción a una realidad palpable, cuyos cambios ha asumido la sociedad española con la contribución de los colectivos que han venido defendiendo la plena equiparación en derechos para todos con independencia de su orientación sexual, realidad que requiere un marco que determine los derechos y obligaciones de todos cuantos formalizan sus relaciones de pareja.

En el contexto señalado, la ley permite que el matrimonio sea celebrado entre personas del mismo o distinto sexo, con plenitud e igualdad de derechos y obligaciones cualquiera que sea su composición. En consecuencia, los efectos del matrimonio, que se mantienen en su inte-

gridad respetando la configuración objetiva de la institución, serán únicos en todos los ámbitos con independencia del sexo de los contrayentes; entre otros, tanto los referidos a derechos y prestaciones sociales como la posibilidad de ser parte en procedimientos de adopción.

Asimismo, se ha procedido a una imprescindible adaptación terminológica de los distintos artículos del Código Civil que se refieren o traen causa del matrimonio, así como de una serie de normas del mismo Código que contienen referencias explícitas al sexo de sus integrantes.

En primer lugar, las referencias al marido y a la mujer se han sustituido por la mención a los cónyuges o a los consortes. En virtud de la nueva redacción del artículo 44 del Código Civil, la acepción jurídica de cónyuge o de consorte será la de persona casada con otra, con independencia de que ambas sean del mismo o de distinto sexo.

Subsiste no obstante la referencia al binomio formado por el marido y la mujer en los artículos 116, 117 y 118 del Código, dado que los supuestos de hecho a que se refieren estos artículos sólo pueden producirse en el caso de matrimonios heterosexuales.

Por otra parte, y como resultado de la disposición adicional primera de la presente ley, todas las referencias al matrimonio que se contienen en nuestro ordenamiento jurídico han de entenderse aplicables tanto al matrimonio de dos personas del mismo sexo como al integrado por dos personas de distinto sexo.

Artículo único. Modificación del Código Civil en materia de derecho a contraer matrimonio.

El Código Civil se modifica en los siguientes términos:

Uno. Se añade un segundo párrafo al artículo 44, con la siguiente redacción:
«El matrimonio tendrá los mismos requisitos y efectos cuando ambos contrayentes sean del mismo o de diferente sexo.»

Dos. El artículo 66 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 66.

Los cónyuges son iguales en derechos y deberes.»

Tres. El artículo 67 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 67.

Los cónyuges deben respetarse y ayudarse mutuamente y actuar en interés de la familia.»

Cuatro. El primer párrafo del artículo 154 queda redactado en los siguientes términos:

«Los hijos no emancipados están bajo la potestad de sus progenitores.»

Cinco. El primer párrafo del artículo 160 queda redactado en los siguientes términos:

«Los progenitores, aunque no ejerzan la patria potestad, tienen el derecho de relacionarse con sus hijos menores, excepto con los adoptados por otro o conforme a lo dispuesto en resolución judicial.»

Seis. El párrafo 2.º del artículo 164 queda redactado en los siguientes términos:

«2.º Los adquiridos por sucesión en que uno o ambos de los que ejerzan la patria potestad hubieran sido justamente desheredados o no hubieran podido heredar por causa de indignidad, que serán administrados por la persona designada por el causante y, en su defecto y sucesivamente, por el otro progenitor o por un administrador judicial especialmente nombrado.»

Siete. El apartado 4 del artículo 175 queda redactado en los siguientes términos:

«4. Nadie puede ser adoptado por más de una persona, salvo que la adopción se realice conjunta o sucesivamente por ambos cónyuges. El matrimonio celebrado con posterio-

ridad a la adopción permite al cónyuge la adopción de los hijos de su consorte.

En caso de muerte del adoptante, o cuando el adoptante sufra la exclusión prevista en el artículo 179, es posible una nueva adopción del adoptado.»

Ocho. El apartado 2 del artículo 178 queda redactado en los siguientes términos:

«2. Por excepción subsistirán los vínculos jurídicos con la familia del progenitor que, según el caso, corresponda:

1.º Cuando el adoptado sea hijo del cónyuge del adoptante, aunque el consorte hubiere fallecido.

2.º Cuando sólo uno de los progenitores haya sido legalmente determinado, siempre que tal efecto hubiere sido solicitado por el adoptante, el adoptado mayor de doce años y el progenitor cuyo vínculo haya de persistir.»

Nueve. El párrafo segundo del artículo 637 queda redactado en los siguientes términos:

«Se exceptúan de esta disposición las donaciones hechas conjuntamente a ambos cónyuges, entre los cuales tendrá lugar aquel derecho, si el donante no hubiese dispuesto lo contrario.»

Diez. El artículo 1.323 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 1.323.

Los cónyuges podrán transmitirse por cualquier título bienes y derechos y celebrar entre sí toda clase de contratos.»

Once. El artículo 1.344 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 1.344.

Mediante la sociedad de ganancias se hacen comunes para los cónyuges las ganancias o beneficios obtenidos indistintamente por cualquiera

de ellos, que les serán atribuidos por mitad al disolverse aquella.»

Doce. El artículo 1.348 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 1.348.

Siempre que pertenezca privativamente a uno de los cónyuges una cantidad o crédito pagadero en cierto número de años, no serán gananciales las sumas que se cobren en los plazos vencidos durante el matrimonio, sino que se estimarán capital de uno u otro cónyuge, según a quien pertenezca el crédito.»

Trece. El artículo 1.351 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 1.351.

Las ganancias obtenidas por cualquiera de los cónyuges en el juego o las procedentes de otras causas que eximan de la restitución pertenecerán a la sociedad de gananciales.»

Catorce. El artículo 1.361 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 1.361.

Se presumen gananciales los bienes existentes en el matrimonio mientras no se pruebe que pertenecen privativamente a uno de los dos cónyuges.»

Quince. El párrafo 2.º del artículo 1.365 queda redactado en los siguientes términos:

«2.º En el ejercicio ordinario de la profesión, arte u oficio o en la administración ordinaria de los propios bienes. Si uno de los cónyuges fuera comerciante, se estará a lo dispuesto en el Código de Comercio.»

Dieciséis. El artículo 1.404 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 1.404.

Hechas las deducciones en el caudal inventariado que prefijan los artículos anteriores, el remanente constituirá el haber de la sociedad de

gananciales, que se dividirá por mitad entre los cónyuges o sus respectivos herederos.»

Diecisiete. El artículo 1.458 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 1.458.

Los cónyuges podrán venderse bienes recíprocamente.»

Disposición adicional primera. Aplicación en el ordenamiento.

Las disposiciones legales y reglamentarias que contengan alguna referencia al matrimonio se entenderán aplicables con independencia del sexo de sus integrantes.

Disposición adicional segunda. Modificación de la Ley de 8 de junio de 1957, sobre el Registro Civil.

Uno. El artículo 46 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 46.

La adopción, las modificaciones judiciales de capacidad, las declaraciones de concurso, ausencia o fallecimiento, los hechos relativos a la nacionalidad o vecindad y, en general, los demás inscribibles para los que no se establece especialmente que la inscripción se haga en otra Sección del Registro, se inscribirán al margen de la correspondiente inscripción de nacimiento.

Cuantos hechos afectan a la patria potestad, salvo la muerte de los progenitores, se inscribirán al margen de la inscripción de nacimiento de los hijos.»

Dos. El artículo 48 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 48.

La filiación paterna o materna constará en la inscripción de nacimiento a su margen, por referencia a la inscripción de matrimonio de los padres o por inscripción del reconocimiento.»

Tres. El artículo 53 queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 53.

Las personas son designadas por su nombre y apellidos, correspondientes a ambos progenitores, que la Ley ampara frente a todos.»

Disposición final primera. Título competencial.

Esta ley se dicta al amparo de la competencia exclusiva del Estado en materia de legislación civil reconocida por el artículo 149.1.8.^a de la Constitución española sin perjuicio de la conservación, modificación y desarrollo por las Comunidades Autónomas de los derechos civiles, forales o especiales, allí donde existan y de las normas aprobadas por éstas en desarrollo de sus competencias en Derecho Civil.

Disposición final segunda. Entrada en vigor.

La presente ley entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,

Mando a todos los españoles, particulares y autoridades, que guarden y hagan guardar esta ley.

Valencia, 1 de julio de 2005.

JUAN CARLOS R.

El Presidente del Gobierno,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

Disposiciones generales

11252

Viernes 16 marzo 2007

BOE núm. 65

5585 LEY 3/2007, de 15 de marzo, reguladora de la rectificación registral de la mención relativa al sexo de las personas.

JUAN CARLOS I
REY DE ESPAÑA

A todos los que la presente vieran y entendieren.

Sabed: Que las Cortes Generales han aprobado y Yo vengo en sancionar la siguiente ley.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

La presente Ley tiene por objeto regular los requisitos necesarios para acceder al cambio de la inscripción relativa al sexo de una persona en el Registro Civil, cuando dicha inscripción no se corresponde con su verdadera identidad de género. Contempla también el cambio del nombre propio para que no resulte discordante con el sexo reclamado.

La transexualidad, considerada como un cambio de la identidad de género, ha sido ampliamente estudiada ya por la medicina y por la psicología. Se trata de una realidad social que requiere una respuesta del legislador, para que la inicial asignación registral del sexo y del nombre propio puedan ser modificadas, con la finalidad de garantizar el libre desarrollo de la personalidad y la dignidad de las personas cuya identidad de género no se corres-

ponde con el sexo con el que inicialmente fueron inscritas.

De acuerdo con la regulación que se establece en esta Ley, la rectificación registral del sexo y el cambio del nombre se dirigen a constatar como un hecho cierto el cambio ya producido de la identidad de género, de manera que queden garantizadas la seguridad jurídica y las exigencias

del interés general. Para ello, dicho cambio de identidad habrá de acreditarse debidamente, y la rectificación registral se llevará a cabo de acuerdo con la regulación de los expedientes gubernativos del Registro Civil.

Mediante esta Ley España se suma a aquellos países de nuestro entorno que cuentan con una legislación específica que da cobertura y seguridad jurídica a la necesidad de la persona transexual, adecuadamente diagnosticada, de ver corregida la inicial asignación registral de su sexo, asignación contradictoria con su identidad de género, así como a ostentar un nombre que no resulte discordante con su identidad.

Por último, se reforma mediante esta Ley el artículo 54 de la Ley del Registro Civil de 8 de junio de 1957. Para garantizar el derecho de las personas a la libre elección del nombre propio, se deroga la prohibición de inscribir como nombre propio los diminutivos o variantes familiares y coloquiales que no hayan alcanzado sustantividad.

Artículo 1. Legitimación.

1. Toda persona de nacionalidad española, mayor de edad y con capacidad suficiente para ello, podrá solicitar la rectificación de la mención registral del sexo.

La rectificación del sexo conllevará el cambio del nombre propio de la persona, a efectos de que no resulte discordante con su sexo registral.

2. Asimismo, la persona interesada podrá incluir en la solicitud la petición del traslado total del folio registral.

1. La rectificación registral de la mención del sexo se acordará una vez que la persona solicitante acredite:

- a) Que le ha sido diagnosticada disforia de género.

La acreditación del cumplimiento de este requisito se realizará mediante informe de médico o psicólogo clínico, colegiados en España o cuyos títulos hayan sido reconocidos u homologados en España, y que deberá hacer referencia:

1. A la existencia de disonancia entre el sexo morfológico o género fisiológico inicialmente inscrito y la identidad de género sentida por el solicitante o sexo psicosocial, así como la estabilidad y persistencia de esta disonancia.

2. A la ausencia de trastornos de personalidad que pudieran influir, de forma determinante, en la existencia de la disonancia reseñada en el punto anterior.

- b) Que ha sido tratada médica durante al menos dos años para acomodar sus características físicas a las correspondientes al sexo reclamado. La acreditación del cumplimiento de este requisito se efectuará mediante informe del médico colegiado bajo cuya dirección se haya realizado el tratamiento o, en su defecto, mediante informe de un médico forense especializado.

2. No será necesario para la concepción de la rectificación registral de la mención del sexo de una persona que el tratamiento médico haya incluido cirugía de reasignación sexual. Los tratamientos médicos a los que se refiere la letra b) del apartado anterior no serán un requisito necesario para la concesión de la rectificación registral cuando concurren razones de salud o edad que imposibiliten su seguimiento y se aporte certificación médica de tal circunstancia.

Artículo 3. Autoridad competente.

La competencia para conocer de las solicitudes de rectificación registral de la mención del sexo corresponderá al Encargado del Registro Civil del domicilio del solicitante.

Artículo 4. Requisitos para acordar la rectificación.

Artículo 5. Efectos.

1. La resolución que acuerde la rectificación de la mención registral del sexo tendrá efectos constitutivos a partir de su inscripción en el Registro Civil.

2. La rectificación registral permitirá a la persona ejercer todos los derechos inherentes a su nueva condición.

3. El cambio de sexo y nombre acordado no alterará la titularidad de los derechos y obligaciones jurídicas que pudieran corresponder a la persona con anterioridad a la inscripción del cambio registral.

Artículo 6. Notificación del cambio registral de sexo.

1. El Encargado del Registro Civil notificará de oficio el cambio de sexo y de nombre producido a las autoridades y organismos que reglamentariamente se determine.

2. El cambio de sexo y nombre obligará a quien lo hubiere obtenido a solicitar la emisión de un nuevo documento nacional de identidad ajustado a la inscripción registral rectificada. En todo caso se conservará el mismo número del documento nacional de identidad.

3. La nueva expedición de documentos con fecha anterior a la rectificación registral se realizará a petición del interesado, su representante legal o persona autorizada por aquel, debiendo garantizarse en todo caso por las autoridades, organismos e instituciones que los expidieron en su momento la adecuada identificación de la persona a cuyo favor se expidan los referidos documentos, mediante la oportuna impresión en el duplicado del documento del mismo número de documento nacional de identidad o la misma clave registral que figuren en el original.

Artículo 7. Publicidad.

No se dará publicidad sin autorización especial de la rectificación registral de la mención relativa al sexo de la persona.

Disposición adicional primera. Adición de un apartado 3 al artículo 7 de la Ley 14/2006, de 26 de mayo, sobre técnicas de reproducción humana asistida.

Se modifica el artículo 7 de la Ley

14/2006, de 26 de mayo, sobre Técnicas de reproducción humana asistida, que queda redactado como sigue:

«Artículo 7. Filiación de los nacidos mediante técnicas de reproducción asistida.

1. La filiación de los nacidos con las técnicas de reproducción asistida se regulará por las leyes civiles, a salvo de las especificaciones establecidas en los tres siguientes artículos.

2. En ningún caso, la inscripción en el Registro Civil reflejará datos de los que se pueda inferir el carácter de la generación.

3. Cuando la mujer estuviere casada, y no separada legalmente o de hecho, con otra mujer, esta última podrá manifestar ante el Encargado del Registro Civil del domicilio conyugal, que consiente en que cuando nazca el hijo de su cónyuge, se determine a su favor la filiación respecto del nacido.»

Disposición adicional segunda. Reexpedición de títulos o documentos.

A efectos de abono de tasas por reexpedición de los títulos o documentos, la rectificación de la mención del sexo en el Registro Civil no se considera causa atribuible a la persona interesada.

Disposición transitoria única. Exoneración de la acreditación de requisitos para la rectificación de la mención registral del sexo.

La persona que, mediante informe de médico colegiado o certificado del médico del Registro Civil, acredite haber sido sometida a cirugía de reasignación sexual con anterioridad a la entrada en vigor de esta Ley, quedará exonerada de acreditar los requisitos previstos por el artículo 4.1.

Disposición final primera. Título competencial.

Esta Ley se dicta en ejercicio de las competencias exclusivas del Estado reco-

gidas en el artículo 149.1. 8.ª de la Constitución.

Disposición final segunda. Modificación de la Ley del Registro Civil, de 8 de junio de 1957.

La Ley del Registro Civil, de 8 de junio de 1957, queda modificada como sigue:

Uno. El primer párrafo del artículo 6 quedará redactado de la siguiente forma:

«El Registro es público para quienes tengan interés en conocer los asientos, con las excepciones que prevean ésta u otras leyes.»

Dos. El segundo párrafo del artículo 15 quedará redactado de la siguiente forma:

«En todo caso se inscribirán los hechos ocurridos fuera de España, cuando las correspondientes inscripciones deban servir de base a inscripciones exigidas por el derecho español.»

Tres. El segundo párrafo del artículo 54 queda redactado como sigue:

«Quedan prohibidos los nombres que objetivamente perjudiquen a la persona, los que hagan confusa la identificación y los que induzcan a error en cuanto al sexo.»

Cuatro. El artículo 93.2.º queda redactado como sigue:

«2.º La indicación equivocada del sexo cuando igualmente no haya duda sobre la identidad del nacido por las demás circunstancias, así como la mención registral relativa al sexo de las personas en los casos de disforia de género.»

Disposición final tercera. Desarrollo reglamentario.

El Gobierno, a propuesta del Ministerio de Justicia, dictará las disposiciones necesarias para el desarrollo y ejecución de esta Ley.

Disposición final cuarta. Modificación de la Ley 84/1978, de 28 de diciembre, por la que se regula la tasa por

expedición del Documento Nacional de Identidad.

El número 2 del artículo 4 de la Ley 84/1978, de 28 de diciembre, queda redactado como sigue:

«Quienes hubieran de renovar preceptivamente su documento durante el plazo de vigencia del mismo, por cambio de domicilio o de datos filiatorios, o por cualquier circunstancia no imputable al interesado.»

Disposición final quinta. Entrada en vigor.

La presente Ley entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto. Mando a todos los españoles, particulares y autoridades, que guarden y hagan guardar esta Ley.

Madrid, 15 de marzo de 2007.

JUAN CARLOS R.

El Presidente del Gobierno,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

Homofobia en Europa

Resolución del Parlamento Europeo, de 26 de abril de 2007,
sobre la homofobia en Europa

El Parlamento Europeo,

— Vistos los instrumentos internacionales que garantizan los derechos humanos y las libertades fundamentales y prohíben la discriminación y, en particular, el Convenio Europeo para la Protección de los Derechos Humanos y de las Libertades Fundamentales (CEDH),

— Vistos los artículos 6 y 7 del Tratado UE y el artículo 13 del Tratado CE, por los que la UE y sus Estados miembros se comprometen a respetar los derechos humanos y las libertades fundamentales, y que prevén medios a nivel europeo para luchar contra la discriminación y las violaciones de los derechos humanos,

— Vista la Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea y, en particular, su artículo 21, que prohíbe la discriminación por razón de orientación sexual,

— Vistas las actividades de la Unión Europea en materia de lucha contra la discriminación por razón de orientación sexual y contra la homofobia, y en particular la Directiva 2000/78/CE, de 27 de noviembre de 2000, relativa al establecimiento de un marco general para la igualdad de trato en el empleo y la ocupación(1), así como la Decisión nº 771/2006/CE del Parlamento Europeo

y del Consejo, de 17 de mayo de 2006, por la que se establece el Año Europeo de la Igualdad de Oportunidades para Todos (2007) — Hacia una sociedad justa(2),

— Vistas sus anteriores resoluciones sobre la homofobia, la protección de las minorías y las políticas contra la discriminación, y en particular su resolución, de 18 de enero de 2006, sobre la homofobia en Europa(3), y de 15 de junio de 2006 sobre el aumento de la violencia racista y homófoba en Europa(4),

— Visto el apartado 4 del artículo 103 del Reglamento,

A. Considerando que el Parlamento Europeo ha hecho un seguimiento de la proliferación de discursos de incitación al odio contra el colectivo LGBT (Lesbianas, gays, bisexuales y transexuales) en varios países europeos,

B. Considerando que los líderes políticos y religiosos tienen una importante responsabilidad a la hora de contribuir positivamente a la creación de un clima de tolerancia e igualdad, ya que sus declaraciones y acciones tienen un importante impacto en la opinión pública,

C. Considerando que la presente Resolución, así como las Resoluciones

(1) DO L 303 de 2.12.2000, p. 16.

(2) DO L 146 de 31.5.2006, p. 1.

(3) DO C 287 E de 24.11.2006, p. 179.

(4) Textos Aprobados, P6_TA(2006)0273.

(5) DO L 180 de 19.7.2000, p. 22.

antes mencionadas, están motivadas por la proliferación del discurso de incitación al odio y otros hechos preocupantes, como la prohibición impuesta por las autoridades locales de organizar marchas por la igualdad y del orgullo gay, el uso de un lenguaje incendiario o amenazas o expresiones de odio por líderes políticos y religiosos, la falta de protección policial adecuada contra manifestaciones violentas de grupos homófobos e incluso la disolución de manifestaciones pacíficas,

D. Considerando que para los próximos meses están previstas en toda Europa y en el mundo marchas por la igualdad y del orgullo gay, y que los participantes y organizadores se arriesgan a ser víctimas de actos de violencia física, pese a su derecho fundamental a la libertad de expresión y reunión, como ha recordado, entre otros, el Comisario de Derechos Humanos del Consejo de Europa,

E. Considerando que un joven italiano de 16 años llamado Mateo que residía en Turín se suicidó recientemente dejando dos notas en las que explica que cometió este acto debido al acoso de que era objeto por su orientación sexual; que las organizaciones de la sociedad civil del Reino Unido han señalado un incremento de los casos de acoso homófobo en las escuelas secundarias de todo el país; que un gay fue apaleado hasta la muerte en los Países Bajos simplemente por su orientación sexual y su apariencia femenina,

F. Considerando que ha solicitado en reiteradas ocasiones que se complete el paquete legislativo de lucha contra la discriminación basado en el artículo 13 del Tratado CE, y ha pedido regularmente a la Comisión que presente una propuesta de directiva que prohíba la discriminación por razón de orientación sexual en todos los sectores,

G. Considerando que, en su Resolución de 15 de junio de 2006 antes mencionada, el Parlamento Europeo ya

manifestó su profunda preocupación por la situación en Europa, y especialmente en Polonia, condenando las declaraciones de incitación al odio y a la violencia de los líderes del partido "Liga de Familias Polacas" y, en particular, del Viceprimer Ministro y Ministro de Educación,

H. Considerando que en marzo de 2007, el Viceprimer Ministro y Ministro de Educación del Gobierno polaco anunció un proyecto de ley por el que se sancionará la propaganda homosexual en las escuelas, e ilustró el contenido de dicho proyecto de ley, que preveía el despido, la imposición de multas o la prisión para los directores y profesores de escuelas y para los alumnos que promuevan los derechos del colectivo LGBT en las escuelas,

I. Considerando que el Viceministro de Educación del Gobierno polaco ha confirmado que la administración está elaborando dicha ley y ha declarado que se despedirá a los profesores que revelen su homosexualidad; que varios miembros del Gobierno han reaccionado de formas diferentes, por lo que no está claro si realmente se va a presentar esta propuesta legislativa,

J. Considerando que el Viceprimer Ministro y Ministro de Educación del Gobierno polaco ha manifestado su deseo de promover la aprobación de leyes similares a escala europea,

K. Considerando que la legislación propuesta ha sido apoyada por el Primer Ministro polaco, que ha declarado que promover un estilo de vida homosexual ante los jóvenes en las escuelas como alternativa a una vida normal va demasiado lejos, y que debe ponerse fin a este tipo de iniciativas en las escuelas, presentando así una interpretación distorsionada de la educación y la tolerancia,

L. Considerando que la Defensora de los Derechos del Niño de Polonia ha afirmado que está preparando una lista

de los trabajos que no deben confiarse a homosexuales,

M. Considerando que, en junio de 2006, la Fiscalía General del Estado polaca ordenó que se controlara la financiación de las organizaciones LGBT en relación con "organizaciones delictivas", así como su presencia en las escuelas, con objeto de hallar indicios de actividades delictivas, y que estos controles no han dado ningún resultado,

N. Considerando que, el 8 de junio de 2006, el Gobierno polaco despidió al director del Centro Nacional de Formación del Profesorado y prohibió la distribución de un manual oficial de lucha contra la discriminación del Consejo de Europa, y que la nueva directora del Centro afirmó el 9 de octubre de 2006 que en las escuelas no deben existir modelos inadecuados, puesto que el objetivo de la escuela es explicar la diferencia entre el bien y el mal, la belleza y la fealdad, y que la escuela debe explicar que las prácticas homosexuales conducen al drama, el vacío y la degeneración,

O. Considerando que Terry Davis, Secretario General del Consejo de Europa, reaccionó ante estos acontecimientos afirmando que "el Gobierno polaco es libre de decidir si desea usar el material del Consejo de Europa para la educación en derechos humanos, pero si bien el material didáctico es opcional, los valores y principios que contiene no lo son en modo alguno", y manifestó su preocupación por "cierta política que promueve la homofobia [...] y la aceptación de comportamientos homófobos por el Gobierno",

P. Considerando que el Gobierno polaco también ha denegado la financiación de proyectos patrocinados por organizaciones LGBT en el marco del Programa Juventud de la Unión Europea, y ha motivado esta decisión en una carta dirigida a estas organizaciones en la que

afirma que "la política del Ministerio no apoya acciones que aspiran a propagar la conducta homosexual y esa actitud entre la gente joven [y que] la función del Ministerio no es apoyar la cooperación de las organizaciones de homosexuales",

Q. Considerando que también pueden constatarse varios hechos positivos, como el éxito de la marcha del orgullo gay celebrada en Varsovia en junio de 2006, la manifestación masiva en favor de la tolerancia y la democracia celebrada en Varsovia en noviembre de 2006 tras la prohibición de una manifestación en pro de la tolerancia en Poznan, la protección de la marcha de los derechos gay celebrada en Cracovia en abril de 2007, y el hecho de que ya no se prohíban sistemáticamente las marchas del orgullo gay,

R. Considerando que el Parlamento Europeo ha solicitado al Observatorio Europeo del Racismo y la Xenofobia que lleve a cabo una investigación sobre el creciente clima de intolerancia racista, xenófoba y homófoba en Polonia, y ha pedido a la Comisión que compruebe si las acciones y declaraciones del Ministro de Educación polaco son conformes con el artículo 6 del Tratado UE, recordando al mismo tiempo las sanciones previstas en caso de infracción, solicitudes que no han sido satisfechas,

1. Subraya que la Unión Europea es, ante todo, una comunidad de valores en la que el respeto de los derechos humanos y las libertades fundamentales, la democracia y el Estado de Derecho, la igualdad y la no discriminación son algunos de sus valores más apreciados;

2. Afirma que las instituciones de la UE y los Estados miembros tienen el deber de garantizar que se respetan, protegen y promueven los derechos humanos de las personas que viven en Europa, tal como establecen el CEDH, la Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea, el artículo 6 del Tratado de la UE y las Directivas

2000/43/CE del Consejo, de 29 de junio de 2000, relativa a la aplicación del principio de igualdad de trato de las personas independientemente de su origen racial o étnico(5) y 2000/78/CE;

3. Reitera su petición a la Comisión para que garantice la prohibición, en todos los sectores, de la discriminación por razón de orientación sexual, completando el paquete de lucha contra la discriminación basado en el artículo 13 del Tratado CE, dado que sin ello las personas lesbianas, gays y bisexuales, así como otras personas víctimas de discriminaciones múltiples seguirán corriendo el riesgo de ser discriminadas; pide la despenalización de la homosexualidad en todo el mundo;

4. Decide celebrar el 17 de mayo de cada año el Día Internacional contra la Homofobia;

5. Insta a la Comisión a que acelere la revisión de la aplicación de las directivas de lucha contra la discriminación, y a que denuncie a los Estados miembros ante el Tribunal de Justicia en caso de incumplimiento de las obligaciones derivadas del derecho comunitario;

6. Recuerda a todos los Estados miembros que la jurisprudencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos ha establecido que el derecho a la libertad de reunión puede ejercerse incluso cuando las opiniones representan un desafío para la mayoría de la sociedad y que, por consiguiente, la prohibición discriminatoria de las marchas del orgullo gay y el hecho de no proporcionar una protección adecuada a las personas que participan en ellas contravienen los principios consagrados por el CEDH; pide a todas las autoridades competentes, incluidas las autoridades locales, que autoricen las marchas y protejan adecuadamente a los participantes;

7. Condena los comentarios discriminatorios formulados por líderes políticos y religiosos en relación con los homosexuales, dado que incitan al odio y a la violencia incluso si después se retiran, y pide a las jerarquías de las orga-

nizaciones respectivas que los condenen;

8. Reitera su invitación a todos los Estados miembros para que presenten propuestas legislativas destinadas a poner fin a las discriminaciones de que son víctimas las parejas del mismo sexo, y pide a la Comisión que presente propuestas encaminadas a garantizar que también se aplica en este ámbito el principio de reconocimiento mutuo, con objeto de garantizar la libre circulación de todas las personas en la UE sin discriminación alguna;

9. Expresa su solidaridad con los activistas de los derechos fundamentales y los defensores de la igualdad de derechos del colectivo LGBT y les brinda su apoyo;

10. Insta a las autoridades competentes de Polonia a que se abstengan de proponer o aprobar la ley descrita por el Viceprimer Ministro y Ministro de Educación polaco, así como de aplicar medidas de intimidación contra las organizaciones LGBT;

11. Pide a las autoridades competentes de Polonia que condenen públicamente y adopten medidas contra las declaraciones realizadas por líderes públicos en las que se incita a la discriminación y al odio por razón de la orientación sexual; considera que cualquier otro comportamiento constituiría una violación del artículo 6 del Tratado UE;

12. Pide a las autoridades polacas que faciliten la celebración del Año Europeo de la Igualdad de Oportunidades para Todos (2007), e insta a la Comisión a que vigile su celebración, en particular, que la cláusula de financiación se supedita a garantías de que todos los motivos de discriminación se tratan por igual en los programas nacionales;

13. Pide a la Conferencia de Presidentes que autorice el envío de una delegación a Polonia en el marco de una misión de investigación, con objeto de obtener una imagen clara de la situación y de iniciar un diálogo con todas las partes afectadas;

14. Encarga a su Presidente que transmita la presente Resolución al Consejo, a la Comisión, a los Gobiernos de los Estados miembros y de los países candidatos, así como al Consejo de Europa.

<http://www.europarl.europa.eu>
Última actualització: 2 de noviembre de 2007

